

GAZETA POMORSKA

10
GR.

Nr. 119 A B

Środa, 24 maja 1939

Rok 2

Gdańsk trąbi do odwrotu

Pakt włosko-niemiecki przyszedł na świat z zarodkiem lasecznika
wzajemnej nieufności

Co niesie dzień polityczny?

Prasa niemiecka doniosła, że Goering stracił 20 kilo wagi. Wiadomość niby czwartorzędna, a jednak ma pewne znaczenie. To też propaganda. Niechże naród niemiecki, widzi, że i ludzie, stojący u góry, ponoszą ofiary na rzecz reżimu.

Stracić 20 kilo żywej wagi z własnego... obszaru życiowego, to nie żart. Tylko, rzecz jasna p. Goering przeprowadził we Włoszech kurację odtłuszczającą dobrowolnie. A to różnica.

Z drugiej strony także marnotrawstwo tłuszczu w kraju „Eintopfsgerichtu“ (jednogarnkowego dania). No, no.

Wogóle zabawne rzeczy dzieją się w Niemczech. Robi się dokoła każdego, mało nawet znaczącego faktu, dużo dymu, takie... wiele hałasu o nic. Choćby ta odświeżana berlińsko-mediolańskim paktem miłość. Co warta taka miłość, taka przyjaźń, którą trzeba stwierdzić podpisami! I tylko na lat dziesięć. Miłość z ograniczoną poręką.

To też wódz Reichu miał, jak donosi prasa, minę posępną.

Herr Hoffmann, przyjaciel osobisty pana kanclerza i zaprzysiężony nadworny fotograf Trzeciego Reichu miał w ubiegły poniedziałek nielada zadanie, wykonując zdjęcie z aktu podpisania paktu. Nadaremnie zalecał: — Proszę o przyjemny wyraz twarzy.

Przyjemny wyraz twarzy robił tylko hrabia Ciano i wyszedł na fotografii fotogenicznie uśmiechnięty, no bo śmiał się w gruncie rzeczy z całej hecy. Co to szkodzi podpisać.

Pakt włosko-niemiecki przyszedł na świat z zarodkiem laseczników wzajemnej nieufności.

A teraz pytanie. Jeśli pisemne zawarcie tego paktu ma być takim doniosłym historycznym wydarzeniem, to dlaczego nie podpisali go główni partnerzy, soliści, lecz tylko ministrowie spraw zagranicznych? Dlaczego Mussolini wyreczył się złością, a całemu aktowi wódz Reichu sam jeden akuszerował?

AUSTRIACKIE GADANIE

Dla wielu jest to tak jasne, jak reflektor.

Makabryczna katastrofa samochodowa we Francji

PARYŻ. Niesamowita katastrofa komunikacyjna wydarzyła się w poniedziałek wieczorem na szosie między Paryżem a Limoges. W pobliżu miejscowości Cerey samochód-karawan zderzył się ze samochodem jednego z tamtejszych rolników na zupełnie równej drodze.

Oba wozy przewróciły się i stanęły w płomieniach. — 5-ciu pasażerów poniosło śmierć na miejscu, kilku dalszych odniosło ciężkie poparzenia. Tylko trumna ze zwłokami, znajdująca się w karawanie pozostała, jak gdyby cudem, nienaruszona.

Znowu tajemnicze eksplozje w Berlinie

BERLIN. Na przedmieściu Berlina, w Buchholtz nastąpiła z nieznanym powodem eksplozja w fabryce sprzętu przeciwpożarowego.

Dwie osoby zostały zabite, a dwie rane. Straty znaczne.

BERLIN. Na przedmieściu Berlina w fabryce ogni sztucznych eksplodowało dziś 200 kg materiału.

Trzy osoby utraciły życie. Śledztwo jest w toku, dotychczas jednak nie ustalono przyczyny wypadku.

Taka asekuracja może się Rzymowi w przyszłości przydać. Taką sekretną furtką będzie można przy okazji wydstać się z miłosnych uścisków. Dziesięciolatka, dla pak-tów to feralna cyfra. Mussolini na pewno pamięta, że polsko-niemiecki pakt był zawarty na tyle lat.

I co z niego. Tylko między obydwo-ma pak-tami taka różnica, że stroną wypowiadającą napewno nie będzie Berlin.

Wódz Reichu miał smętną minę, gdyż ani chybi — przeczuwał, iż życiu i rozwojowi noworodka zagraża... angielska choroba, że ten pakt może mu kiedyś stanąć... osi-ą w gardle.

Pakt berliński był demonstracyjną odpo-wiedzią na pakt angielsko-turecki. A teraz

z kolei na pakt berliński napewno Anglia odpowie paktem angielsko-francusko-so-wieckim.

Weszliśmy w pełni sezonu na pakty. Tyl-ko znów ta jest różnica w sytuacji, że Anglia ma z kim zawierać pakty, a Niemcy nie. Chyba, że po upływie kilku miesięcy znów podpiszą pakt niemiecko-włoski w drugim, poprawionym i uzupełnionym wy-daniu na lat 15 i t. d., i okrzyczą to jako zwy-cięstwo. Albo też zawrą pakt z panem Ha-chą.

Ten podpisze każdy pakt na dowolną i-łość lat, pod dowolnymi propozycjami.

Jedno co warto podkreślić na marginesie tego paktu. Rzym nie wypowiedział układu włosko-angielskiego. To dużo mówi.

Zostawmy jednak to wszystko w spokoju.

ciąg dalszy na str. 2-ej).

Czynnik partyjne w Gdańsku

apelują o spokój i powstrzymanie się od pojedynczych wystąpień

Jak się zdaje partyjne koła w Gdańsku doszły do przekonania, że struna została przez nich zbyt napięta, że po prostu przy najmniejszym choćby powtórzeniu zajęć antypolskich może — pęknąć — a to znów widocznie nie jest w planie czynników decydujących.

Faktem wskazującym na taki właśnie nastrój jest manifestacja „protestacyjna“, zorganizowana przez partię w Tiegenhofie, a zwłaszcza przemówienie kreisleitera Andresa

tamtejszego kierownika partii, i za-razem „Landrata“.

Andres oświadczył, że „ludność gdańska“ nie da się sprowokować przez Polaków, którzy jakoby pragnęli, by Niemcy poszli na krwawe rewanże.

Mówca zaapelował do wszystkich o zachowanie spokoju i powstrzyma-nia się od wszelkich akcji indywidualnych.

Gdańsk bowiem nauczył się czekać i będzie czekał aż do momentu, który wybierze sam Hitler.

P. min. Beck odpowiada na interpelacje poselskie

WARSZAWA. W odpowiedzi na inter-pelację posłów St. Ratajczyka i W. Koniecznego, zgłoszoną na posiedzeniu Sejmu w dniu 8 marca w sprawie „ZASTOSOWANIA POLITYKI WZAJEMNOŚCI W ZWIĄZKU Z SZYKANAMI WOBEC MNIEJSZOŚCI POLSKIEJ W NIEMCZECH“, MINISTER SPRAW ZAGR. JÓZEF BECK PRZESŁAŁ NAST. OŚWIADCZENIE:

„Przytoczone w interpelacji fakty stosowania szykan wobec mniejszości polskiej w Niemczech PODLEGAJĄ BADANIU I STANOWIĄ PRZEDMIOT NALEŻYTEGO ZAINTERESOWANIA RZĄDU, który przy-wiązuje do nich właściwą wagę.

Dążeniem rządu jest zapewnienie LUD-NOŚCI POLSKIEJ W NIEMCZECH NALEŻ-NYCH JEJ PRAW.

Sprawy te stanowią jeden z rozdziałów STOSUNKÓW OGÓLNYCH RZECZYPOSPOLITEJ Z RZESZĄ NIEMIECKĄ, które znalazły wyczerpujące oświetlenie w deklaracji złożonej PRZEZE MNIE NA POSIEDZENIU PLENARNYM SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ W DNIU 5 MAJA.

W odpowiedzi na interpelację posła Du-dzińskiego, złożoną na posiedzeniu Sejmu w

dnia 22 marca w SPRAWIE „OSTATNICH WYPADKÓW W EUROPIE ŚRODKOWEJ“, MINISTER SPRAW ZAGR. P. JÓZEF BECK ZAKOMUNIKOWAŁ, że „poruszone w inter-pelacji zagadnienia dotyczące całokształtu rozwijających się stosunków MIĘDZYNA-RODOWYCH STANOWIĄ PRZEDMIOT STAŁYCH I NALEŻYTYCH ZAINTERESO-WAN RZĄDU, którego stanowisko znalazło miejsce w deklaracji złożonej przeze mnie na posiedzeniu plenarnym Sejmu Rzeczy-po-spolitej w dniu 5 maja br.“

Włoski publicysta napewno sam nie wierzy w to, co pisze

RZYM. Virginio Gayda, komentuje na la-mach „Giornale d'Italia“ nowy traktat so-jusznicy, podpisany w Berlinie. Omawiając zarzuty zagranicy, jakoby Niemcy i Włochy miały zamiary agresywne, Gayda pisze, że za-równo w Rzymie jak w Berlinie jest rzeczą do-brze wiadomą, że ani Niemcy, ani Włochy nie zamierzają rzucić się w szalone awantury, wypadki zaś krańcowe, wymagające wzajemnej pomocy i wspólnego ryzyka mogłyby

Komisarz Ligi Narodów wraca do Gdańska

GENEWA. Komitet trzech, Ligi Narodów, zebrał się wczoraj przed południem pod przewodnictwem lorda Halifaxa, sprawozdawcy do spraw gdańskich. Komitet postanowił poleci-ć wysokiemu komisarzowi Ligi Na-rodów w Gdańsku, Burekhardtowi, aby powrócił do Gdańska, celem przygotowania raportu.

GENEWA. Agencja angielska Reu-tera donosi: Komitet gdański posta-nowił nie wprowadzać obecnie zmia-ny w stosunkach Gdańska do Ligi Narodów.

Angielsko-włoskiego układu nie wypowiedzą

LONDYN. „Times“ w depeszy z Rzymu podaje, że w związku z podpisaniem trak-tatu włosko-niemieckiego krążyła w Rzy-mie pogłoska, iż rząd włoski będzie zmu-szony wypowiedzieć układ angielsko-włoski z roku ubiegłego. Zdaniem „Timesa“ można z całą stanowczością powiedzieć, iż nic nie wskazuje obecnie na taki zamiar rządu włoskiego.

Władze polskie zarządziły dechodzenia w sprawie zajęć w Kałdowie

WARSZAWA. W związku z napadem w Kałdowie w nocy z 20 na 21 bm. na samo-chód Polskiego Inspektora Cel i wynikłym w następstwie tego wypadkiem, władze polskie zarządziły wszczęcie odpowiednich do-chodzeń.

Generał Haller przyjęty przez Naczelnego Wodza Śmigłego-Rydza

WARSZAWA. Naczelnny Wódz, Marszałek Śmigły Rydz przyjął w dniu 23 bm. genera-ła Józefa Hallera.

Generał Haller powrócił do Warszawy z Bydgoszczy, gdzie brał udział w uroczysto-ściach zjazdowych Związku Hallerczyków.

Zjazd ten powziął doniosłe uchwały, któ-re niewątpliwie gen. Haller miał zaszczyt przedłożyć Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi.

Czesi eksportują ludzi do Niemiec

MORAWSKA OSTRAWA. Urząd pośred-nictwa pracy w Morawskiej Ostrawie przy-jmuje robotników wszelkich kategorii do pracy w Rzeszy Niemieckiej.

Do dnia 15 maja wyjechało z protektora-tu do Rzeszy Niemieckiej 27.000 sił robot-nicznych.

Japończycy napotykają na zacięty opór Chińczyków

SZANGHAJ. Komunikat chiński donosi, że w ostatnich walkach inicjatywa znowu przeszła w ręce chińskie. Kolumna chińska, operująca na zachód od Hankau, po dłuż-szej walce wyparła Japończyków z miasta Iodziaków.

Garnizon japoński, który usiłował za

wszelką cenę utrzymać miasto, został w przeważnej części wybity.

Jednocześnie oddziały chińskie przepro-wadziły całkowite osaczenie miasta Tian-meng. Chińczycy liczą się z upadkiem tego ważnego punktu strategicznego w najbliż-szych dniach.

powstać tylko z przyczyn krańcowych, w których wchodziłyby w grę najbardziej u-prawnione i życiowe interesy.

Z kolei autor omawia wojskowe siły obu sojuszników oraz ich pozycję geograficzną, zapewniając, iż masy ludzkie Niemiec i Włoch na wypadek wojny nie byłyby roz-proszone, ale poruszałyby się według jedno-litego planu.

Szczególnie znamienity jest ustęp trakta-tu o przestrzeni życiowej każdego z alian-tów oraz o bezpieczeństwie ich przestrzeni życiowej. W ten sposób — kontynuuje Gay-da — zostaje zdementowana interpretacja wielkich demokracji, która przewidywała, że Włochy znajdują się wobec Niemiec w opo-zycji wasala, oraz że włoskie interesy zosta-ną podporządkowane interesom niemieckim. W rzeczywistości jednak, jak zapewnia Gay-da, nie będzie między obu aliantami ani współzawodnictwa ani też stanowisk sprze-cznych.

Sejm rozpatrywał sprawę zaopatrzenia uczestników walk o niepodległość

WARSZAWA. Dziś przed południem odbyło się plenarne posiedzenie Sejmu. W obradach wzięli udział członkowie rządu z p. premierem gen. Składkowskim na czele.

Otwierając obrady izby marszałek Makowski oświadczył:

Wysoka Izbo! W tych dniach został wykończony przez artystę-malarza Stefana Norblina zamówiony przeze mnie już dawnej portret śp. Walerego Ślawka. (Izba wstaje).

Portret ten prezydium Sejmu zawiesiło dzisiaj w galerii portretów byłych marszałków Sejmu, spełniając w ten sposób akt uczczenia pamięci zmarłego marszałka (chwila milczenia).

Stwierdzam, że Sejm uczcił pamięć b. marszałka Sejmu śp. pułk. Walerego Ślawka przez powstanie i minutę milczenia.

Posel Szymański referował ustawę o zmianie niektórych przepisów w sprawach pracowniczych na ziemiach odzyskanych, włączonych do województwa śląskiego.

Sprawozdawca p. Kobosko referował zmiany wprowadzone przez Senat do ustawy o krzyżu i medalu ochotniczym za wojnę. Zmiany te są drobne i dotyczą formalnej strony ustawy, z wyjątkiem punktu 3 art. 3 ta poprawka Senatu przewiduje, że krzyż ochotniczy za wojnę może być nadany osobom, które służyły czynnie 6 miesięcy na stanowiskach instruktora w szkołach wojskowych broni i w obozach szkolnych.

Posel ks. Padacz wskazuje, że intencją wnioskodawcy było przyznanie krzyża ochotniczego tym, co służyli na froncie bojowym. W dzisiejszym posiedzeniu przyjęliśmy nowelę do ustawy o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość. Jeżeli chodzi o osoby, które służyły ochotniczo 1918—1921, to prawa ich określa art. 8 ustawy, który głosi, że osoby odznaczone krzyżem lub medalem ochotniczym mają przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo w zatrudnieniu, a zwłaszcza

przy obsadzaniu nowoutworzonych placówek gospodarczych.

Posel Lobodziński referował nowelę do ustawy o zapewnieniu pracy i zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość.

Projektowana nowela rozszerza uprawnień uczestników walk o niepodległość.

Komisja przyjęła wniosek p. Wagnera, żeby wprowadzić przy Radzie Ministrów radę opiekunów dla spraw inwalidzkich. Główny opiekun powołany będzie przez P. Prezydenta. Ustawa przewiduje 50 procento wydatek do zaopatrzenia dla osób odznaczonych krzyżem niepodległości. Jeżeli w czasie walk o niepodległość walczyły na stanowiskach kierowniczych lub były oficerami Państwa Polskiego.

Dzieci osób odznaczonych Krzyżem i Medalem mają po dzieciach kawalerów Virtuti Militari pierwszeństwo przy przyjmowaniu

do szkół, a dzieci tych, którzy pobierają zaopatrzenie mogą być zupełnie zwolnione od opłat administracyjnych. Komisja uchwaliła 3 rezolucje. W pierwszej zwraca się z apelem do rządu, aby w związku z zamierzoną reformą podatków, zaopatrzenia przyznawane uczestnikom walk o niepodległość były zwolnione od podatków, w drugiej wzywa Rząd do wykorzystania uprawnień w celu zapewnienia pracy wszystkim uczestnikom walk o niepodległość, w trzeciej, aby wynagrodzenie za pracę uczestników walk o niepodległość zapewniło im minimum egzystencji.

Sejm przyjął w drugim i trzecim czytaniu projekt ustawy wraz z poprawkami i rezolucjami komisji.

O dniu następnego posiedzenia posłowie będą zawiadomieni pisemnie.

„Musimy zorać ugory pozostałe po zaborcach“

— oświadczył p. wojewoda min. Wł. Raczkiewicz na inspekcji w Bydgoszczy

W dniu 23 maja br. bawił w Bydgoszczy p. Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz, celem osobistego zaznajomienia się z szeregiem zagadnień i potrzeb miasta. O godz. 9 p. Wojewoda przybył do ratusza, gdzie go powitał Prezydent Miasta p. Barciszewski w otoczeniu wiceprezydentów i członków Zarządu Miejskiego, oraz przedstawiciele Rady Miejskiej. P. Wojewoda wziął udział w konferencji, w czasie której wysłuchał referatów: a) na temat zatrudnienia bezrobotnych i programu inwestycyjnego, b) na temat uporządkowania osiedli i c) na temat prac związanych z ogólnopomorską wystawą, jaka ma się odbyć w Bydgoszczy w roku 1941.

Po konferencji w Zarządzie Miejskim p. Wojewoda w towarzystwie Prezydenta mia

sta oraz czynników miejskich, i Starosta Grodzkiego udał się na objazd miasta.

P. Wojewoda zwiedził kolejno nową stację pomp, osiedle przy ul. Gdańskiej, Dom Turystyczny, tereny wystawowe, Elektrownię i wylot ul. Grunwaldzkiej. Pan Wojewoda odwiedził również Sokolnię, w której odbywa się pobór. Szczególne zainteresowanie p. Wojewody wzbudziły tereny wystawy, które przeszedł w całości, informując się o rozplanowaniu mających powstać budynków. Przy okazji zwiędzenia robót wystawowych, p. Wojewoda informował się u bezrobotnych w sprawie ich zatrudnienia i przydzielonych im godzin pracy.

W ramach pobytu p. Wojewody w Bydgoszczy odbyła się w sali Rady Miejskiej piękna uroczystość wręczenia krzyżów za

Kronika polityczna

W dniu 22 bm. odbyło się posiedzenie Pomorskiej Izby Wojewódzkiej, na którym rozpatrzono 170 spraw przeważnie z dziedziny gospodarczej samorządu terytorialnego i opieki społecznej.

M. in. Izba Wojewódzka zatwierdziła budżety na rok 1939-40 następujących powiatów: lubawskiego, rypińskiego, włocławskiego, toruńskiego, kościerskiego, morskiego, Związku Elektryfikacyjnego Chełmno—Świecie—Toruń i gm. m. Tczewa, rozstrzygnęła szereg odwołań w sprawach wsparć gminnych i personalnych pracowników samorządowych.

Obradujący w Toruniu Związek Właścicieli Kinoteatrów na Pomorzu przesłał na ręce Pana Wojewody Władysława Raczkiewicza telegram o następującej treści:

„Właściciele Kinoteatrów Wielkiego Pomorza zgromadzeni na walnym zebraniu w Toruniu zaszły Panu Wojewodzie wyrazy najgłębszej czci i hołdu oraz zapewnienie, iż zawsze pracować będą dla dobra i potęgi Najjaśniejszej Rzplitej Polskiej.

sługi pracownikom samorządowym. Odznaczenia wraz z dyplomami wręczył każdemu osobiście Pan Wojewoda w obecności przedstawicieli miejscowych władz i społeczeństwa. Włodarz Ziemi Pomorskiej wygłosił do odznaczonych przemówienie, podkreślając konieczność dalszej usilnej pracy dla Narodu i Państwa.

„Musimy — oświadczył Pan Wojewoda — zorać ugory pozostałe po zaborcach. Nie wolno nam ustawać w pracy — nie pozwala nam na to ambicja i dobro wspólnej sprawy. Przemówienie swe zakończył okrzykiem „Niech żyje Polska“ entuzjastycznie podchwytanym przez zebranych. Imieniem odznaczonych w pięknych słowach podziękował dr Soboczyński, po czym na zakończenie uroczystości przemówił p. prezydent Barciszewski. Wspólna herbatka, którą zebranych podejmowało miasto, zakończyła uroczystość.

Złoty Krzyż Zasługi otrzymali pp. Dr Soboczyński, dyr. Matuszewski i Faustyniak Srebrny Krzyż pp.: Maria Wierzbicka, Jan Janiszewski, nac. Werca, Bernard Gołc, Leon Piaskowski, Jan Witecki, Henryk Kąja, Ignacy Synowicz, Franciszek Dukat, Marian Dudkowski, Mieczysław Donarski i Jan Cywiński. Ponadto p. Wojewoda wręczył Srebrne medale za 20-letnią pracę pp. prez. Barciszewskiemu, kmtd. Wozimirskiemu, nac. Werce i Buczkowskiemu, Kaliskiemu, Kwiatkowskiemu, Synowiczowi i Sobocińskiemu.

Przy nieregularnym wypróżnieniu, połączonym z uszkodzonym trawieniem i złym samopoczuciem, należy przez dłuższy okres czasu pić co rano na czczo i wieczorem przed snaniem po pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa**. Zapytajcie Waszego lekarza. 11677

Depesze w kilku wierszach

W dniu 23 maja br. nadszedł do PATA list lotniczy z Almory (punkt wypadowy dla wypraw, udających się do wschodniej części Himalajów Garhwalu) od pierwszej polskiej wyprawy w Himalaje, zorganizowanej przez klub wysokogórski Polskiego Tow. Tatrzańskiego.

Wczorajszy dzień uroczystości uniwersyteckich w Sofii odbył się pod znakiem wręczenia królowi Borysowi dyplomu doktora honoris causa nauk przyrodniczych uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie i nauk medycznych uniwersytetu Fryderyka Wilhelma w Berlinie.

Dziś odbyła się w Leon przed generałem Franco pożegnalna rewia legionu niemieckiego.

Po Pradze i Brnie rozpoczął z dniem 16 bm. i w Morawskiej Ostrawie urzędowanie niemiecki sąd powiatowy (Amtsgericht), do którego właściwości należą sprawy obywateli niemieckich.

Do Morawskiej Ostrawy zapowiedziany jest przyjazd parwetycznej czesko-niemieckiej komisji mieszanej, której celem będzie zbadanie i wyrównanie spornych kwestji na tle narodowościowym i osiągnięcie wspólnej drogi w poźyciu obu narodowości.

Królowa Mary miała dziś w południe wypadek samochodowy. Samochód królowej-matki zderzył się na ulicy Londynu z innym wozem. Na skutek zderzenia samochód dworski przewrócił się, królowa jednak nie doznała żadnych obrażeń.

Pracowity dzień Pomorskiej Izby Wojewódzkiej

W dniu 22 bm. odbyło się posiedzenie Pomorskiej Izby Wojewódzkiej, na którym rozpatrzono 170 spraw przeważnie z dziedziny gospodarczej samorządu terytorialnego i opieki społecznej.

M. in. Izba Wojewódzka zatwierdziła budżety na rok 1939-40 następujących powiatów: lubawskiego, rypińskiego, włocławskiego, toruńskiego, kościerskiego, morskiego, Związku Elektryfikacyjnego Chełmno—Świecie—Toruń i gm. m. Tczewa, rozstrzygnęła szereg odwołań w sprawach wsparć gminnych i personalnych pracowników samorządowych.

Co niesie dzień polityczny

(Dokończenie ze str. 1-ej.)

Niech się wzajemnie dyplomatycznie huśtają komplementami i zapewnieniami o głębokiej przyjaźni.

Austriackie gadanie i tyle.

ORDER „EINTOPFSGERICHTU“

A teraz zajmijmy się Gdańskiem. Strzał w Kłodawie dzielnego szofera odbił się głośnie w rezonans w całym świecie.

Twarda postawa Rządu Polskiego ostudziła zapalał bojowe niemieckie szturmowe, o czym donosimy na innym miejscu. Polska może w każdej chwili nałożyć Gdańskowi kaftan bezpieczeństwa z mocy traktatu wersalskiego, który obowiązuje.

Gdańsk oprzytomnieje. Przyjdzie napewno nie do Niemiec, ale do siebie i zreflektuje się.

Wola Rzeczypospolitej będzie uszanowana. Musi być respektowana. Senat Gdański niech porzuci sen o „Zurück zum Reich“. To są marzenia ściętej głowy. Poco żyć złudzeniami i L. margaryną w obszarze życiowym Reichu, gdy w obszarze życiowym Polski Gdańsk porasta w tłumy dobrobytu.

Cenzor gdański skonfiskował nas za trzy kropki. Takiego cenzora szukać pod słoneczkiem.

„Gazeta Gdańska“ na terenie „swawolnego m. Gdańska ma odebrany debiet na okres trzech miesięcy. Do trzech... miesięcy sztuca, panie cenzor.

Liga Narodów zaczyna się ożywiać

Delegaci Anglii i Francji o konieczności podtrzymania życia tej zamierającej instytucji

GENEWA. Na dzisiejszym posiedzeniu Rady Ligi Narodów, zabrał głos przed wystąpieniem do porządku dziennego lord Halifax i wygłosił oświadczenie, poświęcone ogólnemu położeniu międzynarod. Lord Halifax, przypominając wypadki, jakie zaszły od września ub. roku podkreślił, że wypadki te zmusiły rząd Wielkiej Brytanii do zajęcia pewnej linii politycznej. Rząd J. K. M. uznał za wskazane przyjąć pewne zobowiązania, mające wyraźnie określone cele. Zmierzą one do stawienia oporu wszelkim rozwiązaniom, narzuconym siłą.

Lord Halifax stwierdza następnie, że wy

padki, o których wspomnieli na początku swego oświadczenia odbyły się niewątpliwie na znaczeniu politycznym i działalności Ligi. Niemniej jednak rząd Wielkiej Brytanii stoi nadal na stanowisku konieczności utrzymania współpracy międzynarodowej, której wyrazem jest Liga Narodów.

Lord Halifax wyraża nadzieję, że nadejdzie chwila, gdy wszystkie narody będą mogły współpracować pokojowo dla dobra ogólnego. Tymczasem jednak polityka rządu W. Brytanii będzie broniła obecnego stanu rzeczy przeciwko zmianom, dokonywanym za pomocą gwałtu.

Następnie zabrał głos min. Bonnet, który podkreślił, że byłoby paradoksalnym, gdyby na radzie Ligi Narodów nie wspomniano o obecnym, tak poważnym, położeniu politycznym. Liga Narodów nie zdołała, jak stwierdza min. Bonnet, zapobiec pewnym wydarzeniom i musiała zająć stanowisko ostrożne i wyczekujące.

Nie należy jednak z tego powodu wrzec się zasad, na których oparty został pakt, który nas łączy. Rząd francuski pozostaje nadal wierny zasadzie bezpieczeństwa, współpracy i pokoju. Narody stoją obecnie wobec alternatywy współpracy lub gwałtu.

Przechodzą na łono Kościoła katolickiego

MORAWSKA OSTRAWA. „Ceske Slovo“ podkreśla fakt, że w krajach protektoratu mnożą się wypadki przechodzenia z różnych wyznań na łono Kościoła rzymsko-katolickiego. Rzymsko-katolicki urząd parafialny w Mor. Ostrawie notuje dziennie kilka takich wypadków. W Morawskiej Ostrawie ochrzczono i przyjęto do Kościoła rzymsko-katolickiego 50 Żydów.

Liczba praktykujących rzymko-katolików w Morawskiej Ostrawie w ostatnim czasie znacznie wzrosła, co przejawia się w tłumniejszych niż dotąd udziale wiernych w nabożeństwach.

Swoją drogą, powinien pan dostać za gorliwość order „Eintopfsgerichtu“ I-ej klasy.

TO JUŻ NIE UNIKAT

Taki sam order przynależy się redaktorom „Deutsche Rundschau“, którzy przed kilku dniami w artykule polemicznym z „Gazeta Pomorska“ pod ironicznym tytułem „Ein europeischen Unikum“, polemizują z listem naszych Czytelników, protektującym, ażeby w odwet na gwałty niemieckie, w lokalach właściciele wywiesili mniej więcej taki napis: „Rozmowy po niemiecku nie są mile słyszane“.

„Deutsche Rundschau“ nie posiada się z oburzenia.

Redaktorzy „Deutsche Rundschau“ udają naiwniactwo. Niech więc sobie przypominają maszkę aktorów teatru katowickiego w Opolu.

Ein europeischen Unikum, co? Niestety. To już nie unikat, to reguła. Więc cicho, tam. (—ski)

P. S. Jak donosi agencja „United Press“ Anglii nie oddali Czechom, a więc Niemcom złoto, zdeponowane w banku angielskim, o czym pisaaliśmy w niedzielnym numerze na podstawie informacji tej samej agencji.

Wierzytelności angielskich wierzytelni w Czechach będą zabezpieczone. Bardzo dobrze. Ząb za ząb... złoto za złoto.

PRZEGLĄD PRASY

Wyniki przyszłej wojny

W artykule pt. „Niemcy przegrają już wojnę gospodarczą”, I. K. C. rozważa wyniki ewentualnego starcia zbrojnego między narodami i dochodzi między innymi do takich trafnych wniosków:

„Niemcy wojny nie wygrali, mimo, że w latach 1914 i 1918 byli w lepszej sytuacji, niż dziś.

Ewentualni przeciwnicy Rzeszy w przyszłej wojnie dysponują tyłami dywizyjami i takim ekwipunkiem, takimi środkami technicznymi i chemicznymi, że potrafią w przyszłym starciu nie tylko zatrzymać pochód niemiecki, ale korzystając ze wszystkich doświadczeń wojny europejskiej nie pozwoła prowadzić wojny na swoim terytorium.

O przyszłość Słowiańszczyzny

Bardzo ciekawy problem porusza „Głos Narodu”. Chodzi o przyszłość całej Słowiańszczyzny:

Dzieje pokazały, że małe państewka nie ostają się długo pod bokiem potężnej, a zaborczej Rzeszy niemieckiej, więc dążenie do powtórzenia błędów wersalskiego, do stworzenia małych państewek, należy z góry wykluczyć z rachunków politycznych, a powiedzieć sobie raz jasno, że Czesi i Słowacy będą się mogli swobodnie rozwijać tylko w zjednoczeniu z najbliższymi Słowianami, to jest z Polską. Już teraz publicznie winni podkreślać naszą jedność plemienną i religijną, by doprowadzić kiedyś do Jedności państwowej. To jest cel godzien wysiłków i ofiar. Bo cóż to za niepodległość małego państewka, które o bywateli, jak np. p. Hachę, co sam przyznał, zawsze gnębi niewiara w przyszłość, a polityka polega na ustawicznym zebraniu o cudzą „opiekę”? Czyż nie lepiej wrócić pod wspólny dach praszczurów słowiańskich w myśl polskiego hasła „wolni z wolnymi, równi z równymi” i pokusić się śmiało o granice Chrobrego? Czy nie lepiej rzucić mrzonki masonskie i kacarskie oraz lisie podszepty niemieckie, które szczyły Czechów i Słowaków przeciw Polakom i na odwrót, a doprowadziły do upadku Czecho-Słowacji?”

Powinniśmy jednak powtórzyć Unię Lubelską i to w szerszej jeszcze skali.

Zagadnienie powyższe jest żywotne, a sprawa warta zabiegów i zachodów.

Wyniki wyborów we Lwowie i Wilnie

We Lwowie wybrano ogółem 72 radnych. 1) OZN uzyskał 24 mandaty, 2) Str. Narodowe — 22 mandaty, 3) PPS — 10 mandatów, 4) Żydzi — 16 mandatów.

W Wilnie wybrano ogółem 72 radnych. 1) OZN uzyskał 19 mandatów, 2) Str. Narodowe — 14 mandatów, 3) Konserwatyści — 9 mandatów, 4) Akcja Katolicka — 4 mandaty, 5) PPS — 4 mandaty, 6) Klub Demokratyczny — 3 mandaty, 7) ZZ — 2 mandaty, 8) Żydzi — 17 mandatów.

Rozmowy, jakie się toczą od dłuższego czasu między Moskwą, Londynem i Paryżem odznaczają się rekordową wprost niejasnością.

Przeszkód istotnych, jak stwierdzają liczne komentary, kół zwykle dobrze poinformowanych, właściwie nie ma, liczne konferencje następują jedna po drugiej, a jednak żadnego rezultatu pozytywnego nie widać.

W Londynie stanowisko Polski na tę sprawę jest bardzo dobrze znane. Nie jest ono również obce Rosji Sowieckiej. To samo dotyczy stanowiska Rumunii. Jeśli chodzi o Turcję, przyjazna współpraca, łącząca ten kraj z Rosją nie pozostawia wątpliwości, że trudności nie z tej strony pochodzą.

Ponieważ zatem nie można się dopatrywać nieudomówień w polityce jaką prowadzą państwa sąsiadujące bezpośrednio z całą zachodnią granicą sowiecką, źródła trudności istniejących przecież w rokowaniach, należy szukać w ogólnych przesunięciach wielkiej dyplomatycznej gry europejskiej.

Jakie są te przesunięcia?

Okres rozrostu państw „osi”, umożliwionego biernością mocarstw zachodnich, był też jednym długim szeregiem klęsk dyplomacji sowieckiej. Załamanie się genewskiej idei bezpieczeństwa zbiorowego, pozabawiło Rosję wpływu na wielki mecha-

To „próba charakterów!”

Dla obecnego stanu stosunków politycznych, który się nie daje określić żadnym z tych dwóch przeciwstawnych wyrazów: wojna i pokój, poczęto coraz częściej używać zwrotu: „wojna nerwów”. Nie oddaje on jednak dosyć dokładnie całości zjawiska, dla którego pełniejszym wydaje się określenie: „próba charakterów”.

Z całym obiektywizmem stwierdzić możemy, że w obecnej generalnej próbie charakterów wykazujemy hart dużej miary, niemiejszej, niż inne narody, których byt państwowy nie był przerwany, które więc od wielu pokoleń mogły gromadzić bez przeszkód zasoby intelektualne i materialne.

Stwierdzamy ten fakt nie dla próżnej chwały, ale dla podkreślenia bezspornego już dzisiaj przeobrażenia, jakie się dokonało w naszym narodzie — przeobrażenia głębokiego w całym narodzie, we wszystkich jego warstwach.

Dzięki temu właśnie głębokiemu i powszechnemu przeobrażeniu narodu w odrodzonej Polsce, końcowy wyraz pamiętnej mowy ministra Becka — honor — zabrzmiał prawdziwie i poważnie w Polsce i poza Polską. miał bowiem całkowite pokrycie we wszystkich sferach i umysłach. Od czasów przedrozbiorowych, odbyliśmy w procesie dojrzewania narodu olbrzymią przemianę. Rzeczpospolita Polska stała się już istotnie rzeczą pospolitą — wspólnym dobrem wszystkich obywateli.

I już nie stoi Polska „nierządem” — nierządem i swawolą, które ją przywiodyły do upadku, ale stoi dziś właśnie „rządem” — rządem i karnością, które ją z dniem każdym umacniają i utrwalają.

Złożyło się na tę przemianę wiele czynników, z nich dwa decydujące i dominujące: doświadczenia, nabyte w latach niewoli i promienie życiodajne słońca odzyskanej wolności, pod których działaniem siły nasze wzrastają, dojrzewają umysły i wola krzepnie.

Doświadczenia niewoli mamy szczęśliwie poza sobą. Kosztowały nas one drogę: zapłaciliśmy za nie krwią, cierpieniem, upokorzeniem, zatrzymaniem normalnego rozwoju życia. Ale też dały nam one bezcenny nabytek: głębokie odczucie i wyraźną świadomość, że wolność jest ponad wszelką cenę i że bez wolności nie ma pełni życia narodowego i być nie może.

Czy to odczucie i ta świadomość były powszechne w latach walk wyzwoleniczych, w pierwszym latach odzyskanej wolności? Nie. Upowszechniły się one i pogłębiły dopiero po odzyskaniu wolności, właśnie pod działaniem jej ożywczych promieni. To dziś stwierdzić można i trzeba, zarówno w imię prawdy jak dla dalszego zdrowego rozwoju naszego życia narodowego, naszego odrodzonego bytu państwowego. Bo też już dzisiaj poczucie honoru narodowego stało się tak powszechne, że i sam wyraz honor nie jest

Sojusz ideologiczny, a nie sojusz dwu narodów

PARYŻ. Podpisany w Berlinie sojusz niemiecko-włoski, nie wywołał większego wrażenia w kołach politycznych Paryża i prasie francuskiej. Samo podpisanie uważane jest za akt formalny, który i tak nie zmienia w rzeczywistości układzie stosunków. Dzienniki paryskie czy to poranne, czy popołudniowe traktują ten akt nawet z pewnego rodzaju ironią. „Temps” w artykule wstępnym poświęconym uroczystości berlińskiej podkreśla, że Włochy faszystowskie dość długo wahały się, czy związać się formalnymi zobowiązaniami z Niemcami, zdając sobie dobrze sprawę, że system dotychczasowy funkcjonował przede wszystkim na korzyść Berlina.

Ostatecznie Włochy ujrzały się wciągnięte w sytuację, w której musiały zająć sta-

nowisko. Nie ma żadnej wątpliwości — pisze „Temps”, — że traktat berliński jest daleko bardziej sojuszem ideologicznym, niż sojuszem narodów, zamierzających bronić swych wspólnych interesów. Są to raczej dwa ustroje, niż dwa narody zupełnie różnych temperamentów i umysłowości, które mają interesy w gruncie rzeczy rozbieżne.

„Temps” ironicznie zwraca uwagę, że pisanie o bloku 150 milionów Włochów i Niemców, jest efektem chybionym, gdyby bowiem chodziło o podsumowanie ludności poszczególnych krajów, związanych ze sobą układami z imperium brytyjskiego i imperium francuskiego, wyglądałoby daleko bardziej imponująco.

Modlitwa za króla polskiego w Gdańsku

W zbiorze modlitw kościelnych, wydanym przez Jana Schreiberera w Gdańsku, w roku 1772, czytamy następującą modlitwę na pomyślność polskiego króla, którą obowiązkowo odczytywano z ambony w czasie nabożeństw w Gdańsku:

„Panie, roztocz światło Twego oblicza nad Majestatem Rzeczypospolitej Polskiej, nad naszym najtęskniejszym Królem i Pa-

nem i daj Mu, Panie, Twą wszechpotężną obronę i Twą wierną opiekę. Daj Mu mądrość, siłę, potęgę, zdrowie i wszystko najpomysłniejsze. Każ znów zabłysnąć światłu z ciemności i obdarz Królestwo Polskie i ziemię z Niem złączoną pokojem i ciszą. Zaprzestań Twej nielaski i pociesz nas znów Twą pomocą”.

Czy powrót Rosji do polityki europejskiej?

nizm polityczny Europy. Stracone pozycje usiłowała Rosja odzyskać za pomocą akcji bezpośredniej, jak np. w Hiszpanii. Jak wiemy wszelkie w tej dziedzinie wysiłki zakończyły się fiaskiem. Na taki wynik wpłynęło przyczyn bardzo wiele, z których nie najmniejszą było wewnętrzne osłabienie Sowieców, spowodowane gwałtownymi walkami partyjnymi, zakończonymi bezwzględny czystkami i procesami sądowymi.

Jednocześnie doktryna komunistyczna, pod wpływem obrazu realnych jej osiągnięć, jęła gwałtownie tracić zwolenników nawet w krajach, w których największy procent ludności jej sprzyjał. Uwidoczniło się to wyraziście we Francji, która pod wpływem niebezpieczeństw zewnętrznych wyzwoliła się z wpływów ideologii międzynarodowego marksizmu.

Ocknięcie się Francji i Anglii z dotychczasowej bierności w dziedzinie polityki zagranicznej, zrozumienie konieczności czynnego przeciwstawienia się dalszym aktom gwałtu, stosowanym jako stała metoda postępowania, zmieniło dotychczasowe dane problemu.

Mocarstwa zachodnie, dzięki po-

budzeniu swej wartości wewnętrznej stały się same państwami „dynamicznymi”. Doktryna komunistyczna straciła ostatnią nadzieję s z e r s z e g o rozprzestrzenienia się. Natomiast Rosja Sowiecka, jako państwo dysponujące wielkimi zasobami materialnymi stało się znowu obiektem ważnym w rozgrywce europejskiej.

Z dziedziny ideologii — Europe przesła do czystej polityki. Ustrój wewnętrzny każdego państwa jest jego własną sprawą i innych państw zbytnio nie interesuje. WAŻNA JEST ILOŚĆ ŻOŁNIERZY, SAMOLOTÓW, ARMAT, DUCH PANUJĄCY W ARMII... A ZWŁASZCZA ŚCISLE OKREŚLENIE STANOWISKA W RAZIE KONFLIKTU.

Do tego zmierzają ostatnia konferencja w Paryżu, ten sam cel mają rozmowy, odbywające się w Genewie. Jasną jest rzeczą, że Rosja stara się w nich uzyskać jaknajwiększe rozszerzenie swej politycznej pozycji w Europie. Jest rzeczą równie jasną, że Anglia i Francja nie chcą, by ta pozycja przeszła granicę, jakie jej zakreśla istotne znaczenie Sowieców.

Ostatnie propozycje francuskie wysuwają kompromisowy sposób uzgodnienia różnych punktów widzenia. Jeśli Rosja Sowiecka pragnie szczerzej współpracy z innymi narodami europejskimi, porozumienie nie powinno być zbyt trudne.

13211

już górnolotnym frazesem, ale zawiera w swojej treści patos najwyższy — patos rzetelnego, żywego uczucia i jasnej świadomości. Jest w nim nie tylko oznaka mocy, ale i źródło mocy. Źródło niewyczerpane, do którego sięgać możemy pełną miarą. Z niego to nasza zdecydowana postawa wobec zakusów, z niego nasz spokój w chwilach groźnych, z niego też i wytrwałość w nieustannej pracy codziennej nad rozwojem wszystkich dziedzin naszego życia.

Stoimy u pełnego źródła mocy w czasach, kiedy na świecie odbywa się kolejna próba charakterów. W tej próbie śmiało do konkursu stanąć możemy. Z zasadniczych bowiem cech hartu charakteru: spokoju wobec niebezpieczeństwa, męstwa w walce i wytrwałość w pracy — dwie pierwsze mamy wrodzone i wyrobione w ciągu naszych dziejów minionych. Trzecią cechą — wytrwałość w pracy — trzeba nam jeszcze doskonalić, dla uzyskania pełni hartu charakteru. Chodzi tu o jego cechę bodaj że najtrudniejszą — o wytrwałość w codziennej, nieefektywnej choć najbardziej owocnej pracy we wszelkich warunkach — spokoju i niepokoju — chodzi o wysiłek równomierny i stale czujny, niesłabnący ani skutkiem ospałości w chwilach spokoju, ani też skutkiem podniecenia w chwilach niepokoju.

Bieg normalny naszego życia codziennego w dzisiejszych nienormalnych stosunkach politycznych na świecie świadczy wymownie o tym, żeśmy i tę najtrudniejszą cechę charakteru w sobie znaleźć umieli, sięgając do rodzimego źródła mocy.

Próby charakterów odbywają się stale w coraz innych warunkach. Skoro w dzisiejszej próbie potrzeba więcej wytrwałości, niż kiedykolwiek — stać nas i na nią.

Sprostamy wszelkiej próbie.

O czym się mówi:

Mimo grozy położenia, mimo atmosfery nabrzmiałej burzą, prasa amerykańska i prasa kanadyjska na pierwszych miejscach rozpisuje się o pobycie angielskiej pary królewskiej u Prezydenta Roosevelta. Sprawozdania są tak drobniogłowe, że opisuje się nawet menu Dostojnej pary.

Na obiad, jako przystawkę podano specjal w postaci kanapek obłożonych maszkami tak mikroskopijnymi, że na jedną kanapkę wchodzi ich aż osiem sztuk.

Czy takie kanapki są smaczne, nie umiem powiedzieć.

I na Węgrzech budzą się nastroje antyniemieckie, czego dowodem mnożące się wypadki napadów tajnych bojówek węgierskich na niemieckich narodowych socjalistów, przebywających na Węgrzech.

Ładna przyjaźń.

W Kościerzynie w blisko trzech latach zabiegów udało się wreszcie spolszczyć niemiecką mleczarnię, która dotychczas liczyła przeważającą większość członków Niemców.

Bardzo ładnie. Wivat następna mleczarnia.

Zza kulis osławionego Monachium wychodzą coraz to nowe szczegóły. Hitler miał zagrozić Chamberlainowi, że zbombarduje Londyn, gdyż Niemcy są zdolne wystać co godzinę 50 bombowców, a każdy bombowiec rzuci dwie tony bomb.

I Chamberlain z początku uwierzył. Dziś widzi, że to był jeden z kawałów, na który nikt w Europie nabrać się już nie da.

Stefan Laskowski

„Akcja wczasów robotniczych“

Twarda praca fizyczna i codzienna walka o byt wyczerpują mięśnie i nerwy światła pracy. Uświadomiony jednak robotnik spędza wolny po pracy czas przyjemnie i pożytecznie. To, co obecnie określamy jako wczasy oznacza właśnie planowe wykorzystanie czasu po pracy, a w szczególności urlopu. Dobrze zorganizowane wczasy mają olbrzymią wartość zdrowotną i kulturalną. Kilka godzin po pracy spędzonych w świetlicy w koleżeńskim gronie, przy gazecie lub książce, przy muzyce radiowej, na pouczającej pogadance, przy emocjonującej partii szachów, stanowi kulturalne odprężenie. Ciekawy film, dobra sztuka teatralna, zabawa towarzyska i cały szereg innych możliwości kulturalnych, rozładują codzienne kłopoty, rozpogadzają czoło i wyczerpany podczas pracy akumulator sił naładują się nową energią.

A wychowanie fizyczne? — a więc gimnastyka, lekkoatletyka, gry i zabawy na boisku oraz pływanie — w zależności od możliwości i chęci, czyż nie zdolają pociągnąć grupy zwolenników, którzy raz za razem ćwiczeń cielesnych, zawiąże do sportu dla zdrowia a nie dla rekordu nie przemijającą przyjaźnią!

Możliwość akcji wczasowej są więc olbrzymie... Są bowiem w szeregach robotniczych — młodzie i starzy. Szeroka jest ich skala zainteresowań. Działacze robotniczy winien jedynie obudzić potrzebę celowego spędzenia czasu po pracy i wskazać kierunek zaspokojenia zainteresowań. A robotnik winien tylko chcieć znaleźć miejsce swoje w organizacji, znaleźć wolny czas i chcieć go za wszelką cenę spędzić kulturalnie i przyjemnie.

Wspomnę jeszcze z grubsza o turystyce we własnym zakresie. Tanie, jednodniowe wycieczki pod koniec tygodnia, za miasto, na łono natury, tak popularne za granicą — pozwalają w dniu wolnym od pracy odetchnąć jak najgłębiej płucami, rozluźnić mięśnie i zaczerpnąć nowych sił.

Szczytowym jednak dążeniem akcji wczasowej jest jak najszersze umożliwienie światła robotniczemu spędzenia urlopu na obozie wypoczynkowym. Na urlop czeka robotnik długie miesiące, snując w tych niepokojnych czasach barwną nić urlopowych zamierzeń... Uświadomiony robotnik nie odsprzeda swego urlopu, bo nie będzie targował swoim zdrowiem, ale spędzi urlop w obozie. Gdy mu warunki materialne pozwolą, zabierze również rodzinę.

Te dwa tygodnie urlopu chce spędzić w nowym środowisku, w górach czy nad morzem, oko w oko z przyrodą, wśród ruchu powietrza, słońca i wody.

Zapomina wówczas o troskach i sprawach zawodowych, a co najważniejsze o swoim wieku. Zwyczajowe prawo obozowe wymaga bowiem, aby każdy obozowiec bez względu na wiek czuł się młodszym.

Na obozie ludzie zbliżają się, poznają piękno kraju, wyrównują zaległości zdrowotne, wzrastają ich poczucie wartości jako pracowników i ich przydatność do pracy.

Pięknie określił zadania o akcji obozowej Bolesław Prus, pisząc:

„Obcowanie z naturą bodaj przez kilka dni w roku jest potrzebą nie tylko mięśni i płuc, ale przede wszystkim duszy ludzkiej...“

A życie stwierdza — dodamy już od siebie — że z obozu wraca z uśmiechem i ochotą do pracy zupełnie nowy człowiek...“

Na czoło akcji wczasów sezonowych wysuwają się między innymi obozy wypoczynkowe Pracowniczego Towarzystwa Oświatowo-Kulturalnego im. Stefana Żeromskiego, organizowane przy współpracy Towarzystwa Obozów i Wczasów nad morzem, w górach, w Zaleszczykach, na Polesiu, na Za-

olziu oraz na Wileńszczyźnie. Niewątpliwie w roku bieżącym obozy letnie Pracowniczego Towarzystwa Oświatowo-Kulturalnego (P. T. O. K.) spełnią również swoją społeczną rolę na dość szerokim odcinku światła robotniczego.

Jest jednak faktem, że akcja wczasów urlopowych jako zdobycz socjalna lat ostatnich stawia w Polsce pierwsze kroki. Robotnicze obozy wypoczynkowe obejmują wprawdzie z każdym rokiem zasięgiem swoim szersze kręgi światła pracy, lecz korzysta z nich — świat robotniczy globalnie traktując — minimalny jedynie procent robotników. Na przeszkodzie stoją przede wszystkim względy finansowe. Koszty pobytu na obozie wypoczynkowym nie mogą się pomieścić w ramach b. skromnego budżetu przeciętnego robotnika. Jednakże konieczność spędzenia urlopu w korzystnych warunkach zdrowotnych i kulturalnych mu-

si się głęboko wryć w świadomość całego społeczeństwa, tak pracodawców, jak i pracowników Tylko najściślejsza współpraca ogółu czynników społecznych jak państwa, instytucji ubezpieczeń społecznych, pracodawców i świata robotniczego oraz szczerza i konsekwentna troska o zdrowie robotnika i jego rodziny przyspieszą rozwiązanie akcji wczasów w skali państwowej. Wymaga tego również podstawowe zadanie polityki społecznej, która winna zmierzać zdecydowanie również do tego, aby akcja wczasów była tak zorganizowana i tak upowszechniona, by realizując zasadę wypoczynku po pracy, zdrowia i kultury wśród najszerzych warstw pracowniczych — mogła istotnie objąć wszystkich pracowników.

A wówczas pracownik będzie z zakładem pracy silnie niż dotąd związany, praca jego będzie wydajniejsza i przyniesie mu więcej zadowolenia...

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Dalszy wzrost produkcji stali w Anglii

Wielkie zbrojenia Anglii spowodowały w kwietniu rb. dalszy wzrost produkcji stali krajowej. Wobec przypadających w tym miesiącu świąt, ogólna ilość wyprodukowanej stali była wprawdzie nieco mniejsza niż w marcu rb. Przeciętą produkcją dzienną była jednak w kwietniu większa. Należy się spodziewać, że ogólna ilość wyprodukowanej stali w maju będzie jeszcze większa niż

w marcu. Zaznaczyć należy, że obecna zwiększona produkcja stali będzie służyła nie tylko dla celów zbrojeniowych, ale także do budowy okrętów. Stoi to w związku z wyznaczeniem poważnych kwot na subsydiowanie przemysłu budowy okrętów, co spowodowało znaczne ożywienie w tej, tak ważnej dla W. Brytanii gałęzi przemysłu.

Transport złota z Moskwy do Londynu.

W dniu wczorajszym na lotnisku ryskim lądował szwedzki samolot „Adolus“, który kursuje na trasie Moskwa—Ryga—Sztokholm. Samolotem tym z Moskwy wysłano do Londynu 205 kilo złota. Cenny ładunek jest asekurowany na wielką sumę w bankach londyńskich i ryskich oraz skartuje go kilku urzędników moskiewskiego banku państwa. Należy podkreślić, że jest to już czwarty ładunek w bieżącym miesiącu złota sowieckiego, adresowany do jednego z banków londyńskich.

Ile samochodów sprzedały już polskie fabryki w r. b.?

W ciągu pierwszego kwartału br. zakłady Lilpopy sprzedały 1.200 samochodów przy rocznym programie 5.500 wozów. Jednocześnie Polski Fiat sprzedał na rynku prywatnym 620 wozów, przy programie, zamykającym się ilością 3.500 sztuk.

Zapowiedź złych zbiorów w Finlandii.

Wobec niepomyślnych warunków atmosferycznych, stan zasiewów wszystkich zbóż w Finlandii przedstawia się bardzo niepomyślnie i jeżeli w najbliższym czasie wspomniane warunki atmosferyczne nie ulegną radykalnej poprawie, zbiory zbóż będą bardzo niskie.

Należy jednak zaznaczyć, że w związku z b. pomyślnym urodzajem w r. ub. rynek fiński posiada jeszcze bardzo duże zapasy.

Eksport koni z Polski.

Sekcja Eksporterów Koni przy Związku Eksporterów Koni i Artykułów Zwierzęcych, która centralizuje akcję eksportu koni z Polski, stanęła w tych dniach do przetargów rozpisanych przez armię turecką, bułgarską, utrzymując się mimo konkurencji kilku państw i uzyskując pierwsze w tych krajach poważne zamówienia.

Na bieżni, boisku i ringu

Polscy tenisisci ulegli niemieckim w meczu o puchar Davisa 2:3

Jak już wczoraj podaliśmy, decydujące spotkanie w meczu o puchar Davisa między Baworowskim i Henklem zostało w poniedziałek przerwane z powodu zmroku, przy stanie setów 2:0 dla Henkla i gemów 1:1.

Wczoraj po południu dokończono trzeciego seta, którego przegrał również Baworowski.

W wyniku pięciodniowych rozgrywek zwyciężyli tenisisci niemieccy w stosunku 3:2.

XI krajowe zawody balonowe o puchar im. płk. Wańkowicza

W dniu 28 bm. z mandatu Aeroklubu Rzeczypospolitej Polskiej, mościcki klub balonowy, urządza 11-te krajowe zawody balonowe o puchar im. płk. Wańkowicza.

Do zawodów zgłosiło udział 12 balonów, które do lotu zostaną napelnione gazem ziemnym, metanem i wodorem.

Lot odbędzie się w granicach państwa, przy czym, pod uwagę brano będzie długość lotu.

Zawody te stanowiąc będą również atrakcją dla filatelistów, gdyż wzmorem lat ubiegłych urzędzona będzie poczta balonowa, którą po zaopatrzeniu w specjalne datowniki zabiorą poszczególne balony i oddadzą urzędem pocztowym w miejsce lądowania. Listy i kartki pocztowe przeznaczone dla przesyłki należy kierować do Urzędu Pocztowego w Mościcach.

Start nastąpi w Mościcach na blokach w Mościcach w godzinach południowych.

Sokoli skaczą dobrze

Doskonałe wyniki lekkoatletów na okręgowych zawodach sokolich w Grudziądzu.

Z okazji otwarcia „Tygodnia Sokoła“, odbyły się na boisku miejskim w Grudziądzu, dwudniowe zawody lekkoatletyczne, zorganizowane przez naczelnictwo Okręgu III. Na starcie stanęło 140 zawodników ze wszystkich gniazd grudziądzkich, nie licząc ponad 30-tu młodzików, startujących w konkurencjach dla juniorów.

W punktacji młodzieżowej, po 8 konkurencjach, zwyciężyło gniazdo I, przed gniazdem III i II.

Bohaterem zawodów był utalentowany Bielicki (Sokół I), który w trójskoku uzyskał znakomity wynik 12,98 cm, przed Gruszką (Sokół I) 12,91 cm. i „Jurskim“ 12,04 cm. W dal uzyskał Bielicki również doskonały wynik 6,37 cm., który wprowadził go na listę 10-ciu najlepszych.

Dobry czas na setkę 12 sek. uzyskał Gruszka przed Strzeleckim (Sokół III) 12,3 sek. i Czerwińskim (Sokół I).

Inne wyniki:

200 m. 1) Strzelecki 25,6 sek. 2) Czerwiński

26,8 sek. 3) Adrińczyk (Sokół I).

800 m. 1) Adamski (Sokół I) 2,24,8 min. 2) Szymański Fr. (Sokół I) 2,34,6 min. 3) Piechowiak (Sokół I).

1500 m. 1) Szymański Fr. 4,57 min. 2) Krzemiński (Sokół III). 3) Kaznowski (Sokół III).

4x100 m. 1) Sokół I 50 sek., 2) Sokół III 50,2 sek.

W dal 1) Bielicki 6,37 cm., 2) Czerwiński 5,44 cm., 3) Tylewicz (Sokół III) 5,18 cm.

W wyż: 1) Gruszka 1,65 cm., 2) „Sudziarski“ (Sokół III) 1,55 cm., 3) Kawański (Sokół III) 1,55 cm.

Trzykula: 1) Strzelecki 2,80 cm.

Kula: 1) Gorywoda (Sokół I) 10,66 cm., 2) Tylewicz 10,48, 3) Szymański K. (Sokół I) 9,87 cm.

Dysk: 1) Tylewicz 29,56 cm., 2) Kawalski 27,96, 3) Piotrowski (Sokół III) 27,02.

Oszczep: 1) Tylewicz 35,15 cm., 2) Strzelecki 34,07, 3) Bielicki 32,64.

Zawody przeprowadził sprawnie naczelnik Okręgu II Sokola prof. Ody. (kr-a).

Spór o dwumetrowych koszykarzy

W Kownie odbyła się konferencja kapitanów drużyn, biorących udział w mistrzostwach Europy w koszykówce męskiej. Omówiono m. in. sprawę udziału w zawodach zawodników, których wzrost przekracza 190 cm. (podobnych zawodników mają Litwini i Estończycy). Polska wypowiedziała się przeciwko udziałowi tych zawodników w mistrzostwach.

Po dyskusji zawarto kompromis, mianowicie postanowiono wprowadzić oddzielną klasyfikację drużyn, w których niektórzy

zawodnicy mają ponad 190 cm. wzrostu. Uchwała ta będzie miała znaczenie w ostatecznej klasyfikacji, a więc jeśli drużyna, w skład której wchodzi zawodnicy o wzroście ponad 190 cm. zdobędzie pierwsze miejsce przed zespołem, w którym zawodnicy nie mają więcej niż 190 cm, pierwsza drużyna zdobędzie jedynie tytuł mistrza w grupie o wzroście nieograniczonym, a druga otrzyma tytuł mistrza w grupie drużyn o wzroście ograniczonym.

ZAGRANICZNI KAJAKARZE W SPŁYWIE NA POMORZU.

W dniach od 28 bm. do 2 czerwca, odbędzie się wielki spływ kajakowy z jeziora Łukomie pod Charyzkowem na Kaszubach do Bydgoszczy. Trasa prowadzi przez Brdę.

W spływie wezmą udział oprócz najlepszych kajakowców polskich turyści wodni Anglii, Francji, Niemiec.

Organizację przeprowadza klub sportowy Wodnik.

BELGIA POKONAŁA INDIE 3:2.

Zakończył się w Brukseli mecz tenisowy o puchar Davisa pomiędzy Belgią i Indiami.

Zwyciężyła Belgia nieznacznie 3:2. Ostatniego dnia Hindus Ghaus Mohamed pokonał Nacyaerta 10:8, 6:2, 6:1, a Lacroix wygrał z Savoorem 6:2, 6:2, zapewniając Belgii decydujący punkt.

W następnej randzie Belgia walczy z Norwegią w Brukseli w dniach od 27 do 29 bm.

OBRA D Y POMORSKICH BOKSERÓ W.

W Toruniu odbyło się doroczne walne zebranie pomorskiego Okr. Zw. Bokserskiego. W obradach wzięli udział delegaci gdyńskiej Floty, inowrocławskiej Goplani, toruńskiego Gryfu, bydgoskiej Astorii i Sokoła, toruńskiego Pomorzana oraz Sokoła z Bydgoszczy i Gdanii z Gdańska.

Po udzieleniu absolutorium wybrane nowe władze w składzie pp. prezes Lewicki z Torunia, wiceprezesi — Krupa z Bydgoszczy i Hrygier z Torunia, sekretarz — Kowalski (Toruń), skarbnik — Zdrojewski (Toruń), kapitan sportowy — Kaliniak z Bydgoszczy, gospodarz — Kowalski z Torunia, referent zdrowia — kapr. dr Stogier z Torunia, przewodniczący wydziału spr. sędziowskich — Tęczyński z Grudziądza, przew. wydziału sportowego Włodarski z Torunia.

W skład komisji rewizyjnej weszli pp. Przybysz, Kubasz, Hausner i Pietras.

KOŃCOWA FAZA MISTRZOST W PIŁ-KARSKICH JUNIORÓ W NA POMORZU

Mistrzostwa piłkarskie juniorów znajdują się w swej końcowej fazie. W wyniku dotychczasowych rozgrywek — tabela rozgrywek finałowych przedstawia się następująco:

- 1) Wisła (Grudziądz) 4 gra, 2 pkt. — st. br. 2:0.
- 2) Gwiazda (Bydgoszcz) 2 gry, 2 pkt. — st. br. 3:3.
- 3) Gryf (Toruń) 4 gra, 4 pkt. — st. br. 2:2.
- 4) Brda (Bydgoszcz) 2 gry, 4 pkt. — st. br. 1:2.

W drugi dzień Zielonych Świąt odbędą się dalsze dwa mecze finałowe: w Bydgoszczy K. S. „Brda“ spotka się z toruńskim „Gryfem“, w Grudziądzu KS. „Wisła“ zmierzy swe siły z zesłoducznym mistrzem Pomorza „Gwiazdą“ (Bydgoszcz).

Ogłoszenie jednolitego tekstu statutu Banku Polskiego, oraz ustawy o wpuszczeniu biletów skarbowych.

Ukazał się Dziennik Ustaw R. P. Nr. 46 z dnia 22 bm., w którym opublikowano m. in. następujące ogłoszenia o charakterze gospodarczym:

obwieszczenie ministra Skarbu z dnia 2 bm. o ogłoszeniu jednolitego tekstu statutu Banku Polskiego (poz. 296);

obwieszczenie min. Skarbu z dnia 2 bm. o ogłoszeniu jednolitego tekstu ustawy o wypuszczeniu biletów skarbowych (poz. 297).

Termin przedstawiania do przestemplowania obligacji 7 proc. Pożyczki Śląskiej przedłużono do 30 września 1939 r.

Dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że pierwotny termin (30 kwietnia 1939 r.) przedstawiania w Państwowym Banku Rolnym obligacji 7 proc. Pożyczki Dolarowej Województwa Śląskiego z roku 1928, celem przesłania w związku z konwersją do Ameryki do przestemplowania został dla krajowych posiadaczy tej pożyczki przedłużony do dnia 30 września 1939 r.

Eksport Polski do Ameryki Centralnej.

Eksport z Polski do Ameryki Centralnej napotyka na trudności wobec częstego stosowania do towarów polskich maksymalnych taryf celnej. Restrykcje te wynikają z faktu, iż eksport z tych krajów do Polski, kierowany przez pośredników zagranicznych nie jest notowany w statystykach danego kraju, a więc Polskę automatycznie podporządkowuje się pod taryfę maksymalną, mimo faktycznie ujemnego dla Polski kształtowania się obrotów handlowych.

Z Kujaw Zachodnich

— **PRZEDSTAWICIELSTWO „GAZETY POMORSKIEJ” w Inowrocławiu** mieści się przy ul. Prezydenta Narutowicza 62, I ptr., tel. 198. Godziny urzędowania od 10—14 i 16—19.

— **Nocny dyżur apteczny pełni w bieżącym tygodniu** apteka „pod Orłem” — Rynek.

— **Karetka Pogotowia PCK.** — tel. 276.
— **Telefon postoiu autodorożek nr. 501.**
— **Telefon Straży Pożarnej nr. 618.**
— **Komisariat PP.** — ul. Gen. Pierackiego 6, tel. 534.

— **Publiczna Biblioteka m. Inowrocławia** czynna codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 17—19.

— **Biblioteka Ogniska KPW,** ul. Magazynowa czynna w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17—19.

REPERTUAR KIN

AS: „Wesoło żyjemy”.
ŚWIT: „Maski Lorda Blakneya”.

KALENDARZYK ZEBRAŃ.

— **Ważne zebranie Cechu Piekarskiego w Inowrocławiu** odbędzie się w lokalu kół. Bartckiego przy ul. Król. Jadwigi, w środę, dnia 31 maja br. o godzinie 3-iej po południu.

— **Nocny dyżur lekarski** pełni z środy na czwartek — dr Mierosławski — ul. Solankowa; z piątku na sobotę dr Nowakowski — Aleje Sienkiewicza.

NOTATKI KRONIKARZA

— **Środki przeciwgazowe dla najbardziej niebezpiecznych.** Z pochwały godną inicjatywą wystąpiło w Inowrocławiu Koło Kobiece L.O.P.P., organizując szereg imprez o charakterze rozrywkowym, z których czysty dochód będzie przeznaczony na zakup środków i maszek przeciwgazowych dla najbardziej niebezpiecznych mieszkańców naszego miasta.

— **Z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Gniewkowie.** Ostatnio odbyło się w Gniewkowie ważne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej, na którym szczegółowo sprawozdanie z działalności oddziału za rok ubiegły zdał prezes Adamski. Naczelnikiem wybrano Tadeusza Marszewskiego, a ponadto wręczono odznaki i dyplomy za dobrą służbę pp. Lemańskiemu i Stasiakowi. Strażacy zebrali między sobą kwotę 104,50 zł, którą wpłacili na F. O. N., a na wniosek prezesa uchwalono zakupić 2 obligacje P. O. P.

— **Kronika policyjna Inowrocławia.** Józef Górny z Inowrocławia (ul. Jacewska nr 26) zgłosił przywłaszczenie jednego patefona walizkowego łącznie z płytami, wartości 160 zł przez Bulińskiego z Inowrocławia (ul. Jacewska). W podejrzeniu o dokonanie kradzieży na szkole Podemskiego z Kruszowicy ujęto i osadzono w areszcie policyjnym Pełagę Walkowiak z Kruszowicy (ul. Kolejowa 33). Dochodzenia policyjne są w toku. W podejrzeniu o dokonanie kradzieży i napadu doprowadzono do komisariatu P. P. Kazimierza Gąsiorowskiego z Inowrocławia. Również w podejrzeniu o dokonanie kradzieży ujęto i osadzono w areszcie policyjnym Bronisława Dziędzińskiego, ul. Solankowa 55.

Wielki plan robót inwestycyjnych na terenie miasta Inowrocławia

Zgodnie z ostatnią uchwałą Rady Miejskiej m. Inowrocławia, przeprowadza się obecnie na terenie miasta cały szereg prac o charakterze inwestycyjnym. O wielkości tego planu niechaj mówi cyfra 426 812,10 zł, przeznaczona na roboty inwestycyjno-drogowe, przy budżecie adm. miasta Inowrocławia na rok bieżący, wynoszącym 1 milion 100 tysięcy złotych. Do sumy 426 812,10 zł dochodzi jeszcze dodatkowa subwencja, udzielona ostatnio przez Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy, w wysokości 80 000 zł. Tak więc, Inowrocław, przystępując w roku bieżącym do planu robót inwestycyjnych na

Świecie

— **Po walnym zebraniu straży pożarnej.** Miejsca ochotnicza straż pożarna odbyła swe ważne zebranie, na którym wiceprezes i naczelnik p. Witkowski referował przebieg i rezultaty pracy w straży świeckiej. Wykazała ona żywotność i należyty poziom techniczny, jak i pogotowia przeciwpożarowego. Obradom walnego zebrania przewodniczył instruktor p. Malinowski. Dokonano również wyboru nowej Komisji Rewizyjnej, oraz uchwalono utworzyć przy straży drużynę żeńskiej samarytańskiej służby pożarnej. (s)

— **Manifestacja patriotyczna kobiet miasta Świecia.** W Świeciu odbyło się wielkie zgromadzenie kobiet miasta Świecia wszystkich stanów. Przybyło ich przeszło 600, by wysłuchać przemówień i w rezolucji wyrazić jednomyślnie swą gotowość do obrony kraju w miarę swych możliwości. Obrady zabrała w imieniu ośmiu miejscowych organizacji kobiecych, starościna p. Cwinarowiczowa, prezeska Rodziny Urzędniczej. Stosowne przemówienie wygłosiły pp.: Sołtyśiakowa z Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet, Gregorkiewiczowa, prezeska Kat. Stow. Kobiet i Ryńska, również z P. Z. O. K. Rezultatem przemówień było uchwalenie rezolucji, w której kobiety Świecia postanowiły: oddać swe siły do rozporządzenia Naczelnemu Wodzowi, podtrzymać spokój i rozwałę w swoich rodzinach i pobudzić ducha patriotyzmu. Rezolucję przesłano do Marszałka Polski p. Śmigłego-Rydza. (s)

Wstępnie w szeregi Polskiego Związku Zachodniego

olbrzymią miarę, jak nigdy dotąd, rozporządzając na ten cel sumą 506 812,10 zł.

Uporządkowane będą następujące ulice: Marszałka Piłsudskiego kosztem 87 911,32 zł, św. Wojciecha — 101 302,26 zł, ul. Staszica — 34 841,48 zł, Stanisława Przybyszewskiego — 63 423,12 zł, Kasprzowicza — 34 588,44 zł, Stuzienna — 9 155,50 zł, Średnia — 28 955,35 zł, Kilińskiego — 18 562,34 zł, Okrężek — 20 917,99 zł, pobrukowanie ul. Hoyera — 16 753,34 zł, przebrukowanie ul. Gen. Pierackiego — 51 582,75 zł, pobrukowanie ulicy Staro-Poznańskiej 11 663,91 zł, układanie płyt chodnikowych 27 154,30 zł. Równocześnie zgodnie z planem prac inwestycyjnych na rok bieżący zaakceptowała Rada Miejska bezpłatną dostawę 14.30 ton kostki kamiennej na częściową przebudowę ulic Marszałka Piłsudskiego i św. Wojciecha (drogi państwowe).

Wielkie te prace umożliwią znaczne zatrudnienie rzesz bezrobotnych naszego miasta, to też liczą ich w Inowrocławiu z mniejszy się znacznie.

Na Pomorzu odbędą się obozy letnie Legii Akademickiej

Tegoroczne obozy letnie Legii Akademickiej odbędą się na Pomorzu. Ogółem zostaną zorganizowanych w miesiącu lipcu sześć obozów w rejonach: tucholskim, chojnickim i sepolińskim. Obozy te skupią młodzież akademicką z obszaru całej Rzeczypospolitej Polskiej, co przyczyni się niewątpliwie do wzajemnego zbliżenia i nawiązania serdecznych i trwałych węzłów przyjaźni wśród młodzieży akademickiej.

Z uznaniem podkreślić należy fakt, że inicjatywa urządzenia obozów na terenie województwa pomorskiego wyszła od samej młodzieży. Akademicy domagali się zorganizowania tegorocznych obozów na przastarą ziemi słowiańskiej, aby bezpośrednio poznać czar ziemi pomorskiej, jednej z najbardziej pięknych ziem ojczystych, a przede wszystkim najbardziej polskiej, ziemi, — która mimo półtorawiecznej nieugiętej, nieublaganej walki z niemieckim ciemięzcą wyszła z tej walki zwycięsko, na co wskazuje drugocząca i absolutna przewaga mieszkańców Polaków (przeszło 91 procent) nad znikomym odsetkiem mniejszości niemieckiej (około 9 procent).

Władze Legii Akademickiej, idąc na rękę tym pięknym żądaniom postanowiły urządzić corocznie obozy na Pomorzu, coraz to

O czym każda Polka powinna wiedzieć?

Cheć ułatwić wszystkim kobietom zorientowania się w zakresie i rodzajach pracy, możliwych dla kobiet w obronie kraju oraz zapoznać ze sposobami przygotowania do nich, podajemy rodzaje, terminy i sposoby przeprowadzenia przeszkolenia dostosowane do każdego możliwości i warunków tak, żeby każdej kobiecie było ono udostępnione.

1) Kurs informacyjny przysp. kobiet do obrony kraju, dający w szeregu wykładów całokształt wiadomości, potrzebnych do zorientowania się w całości pracy w tym zakresie.

2) kursy fachowe — obrony przeciwlotniczo-gazowej, ratowniczo-sanitarne, gospodarze w zakresie gospodarki żywnościowej i materiałowej, a więc gotowania, szycia, kursy dla prelegentek propagandowych itp. Terminy kursów dostosowane są do możliwości większości wygłoszonych kandydatek oraz możliwości miejscowej placówki PWK zależnie od ilości instruktorek, warunków lokalnych i t. p.

Sposoby przeszkolenia są różne:

1) w stałych oddziałach pozaszkolnych PWK dla kobiet, które ze względu na wiek i obowiązki zawodowe i rodzinne mogą poświęcić stałe parę godzin w tygodniu na tę pracę;

2) na kursach i obozach skoszarowanych dla kobiet, które chcą ukończyć przeszkolenie w szybszym czasie — poświęcając np.

Wielki dzień Brodnicy

Święto Pułku Mazurskiego

Ub. niedziela była jedną z najpiękniejszych, jakie Brodnica przeżywała w ostatnich latach.

W dniu tym ulice miasta tonęły w zieleni i flag narodowych. Nastrój podnosiły kilkudziesięczne tłumy, które zjechały z okolic powiatu. Wszyscy przyjechali, aby uczcić 20-letniego jubileuszu Mazurskiego Pułku Piechoty w Brodnicy.

Uroczystości poprzedziły: Msza św. za poległych i apel poległych oraz złożenie wieńca na pomniku poległych.

We wczesnych godzinach rannych orkiestra wojskowa przeszła ulicami miasta. O godz. 9,40 oddziały P. W. i W. F., po złożeniu raportu, udały się na stadion sportowy, gdzie odbyło się nabożeństwo polowe, odprawione przez ks. prał. Kroczyka z Torunia. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych z pp.: gen. Mikołajem Bołtućem, plk. Mazurkiewiczem, d-cą pułku ppłk. K. Kumunieckim na czele,

przedstawiciele władz państw, z starostą brodnickim p. M. Galusińskim, starostą lubawskim p. mgr J. Kowalskim, wódcą miasta Rypina p. sen. Budzanowskim, burm. m. Brodnicy p. Fr. Blokusem, burm. m. Nowego Miasta Lubawskiego p. Wachowiakiem, wójtowie i sołtysi wymienionych powiatów, nauczycielstwo z kuratorem p. dr Ryniewiczem na czele, korpus oficerski i podoficerski, komendanci powiatowi P. W. i W. F., długie kolumny oddziałów obrony narodowej, oddziały P. W. i W. F., młodzież szkolnej i tysiące publiczności.

Po nabożeństwie odbyło się wręczenie broni: armatki przeciwpancernej z kołmi, ufundowanej przez społeczeństwo powiatu brodnickiego, ciężkiego karabinu maszynowego, ufundowanego przez szkoły powiatu brodnickiego i drugiego ciężkiego karabinu maszynowego, ufundowanego przez pp. Kryszłowiczów. P. generał podkreślił, że powiat brodnicki wywiązał się całkowicie z obowiązku obywatelskiego, wpłacając na Pożyczkę Obrony Przeciwołotniczej 300 000 zł.

Jednym z najpiękniejszych momentów uroczystości — było nadanie obywatelstwa honorowego Pułkowi Piechoty z Brodnicy, tak przez miasto, jak i przez cały powiat.

Piękna uroczystość zakończona została przyznaniem odznak pułkowych za zasługi dla pułku pp.: starostom M. Galusińskiemu i mgr Kowalskiemu, ks. prał. Kroczykowi, ks. prob. Osowskiemu z Brodnicy, sen. Budzanowskiemu, burm. Blokusowi i szeregu wybitnym obywatelom miasta i powiatu oraz oficerom i podchorążym pułku.

Piękna defilada wszystkich oddziałów zakończyła uroczystości.

Po obiedzie żołnierskim odbyło się na stadionie sportowym widowisko przy udziale zespołów amatorskich z powiatów brodnickiego i lubawskiego.

NA FALACH ETERU

Brodnica znalazła swój wielki dzień — dzięki Rozgłośni Pomorskiej cała Polska miała możliwość zapoznać się z miastem. Pięknie opracowany reportaż wygłosił red. p. Józef Wysocki z Torunia. Piękno krajoznawstwa, jak i położenia samego miasta zostało oddane z całą wyrazistością; gdy dojdą do tego szkic historii miasta z pozostałymi pamiętkami, jako żywymi dokumentami dawnej świetności i potęg — to otrzymamy prawdziwy obraz miasta.

Sluchowisko, w którym nadano kilka scen z historii Pomorza oraz śpiew chórny, wypadły bardzo dobrze. Rozgłośni Pomorskiej należy się za dołożenie starań pełne uznanie. Dalsze części reportażu zostały nagrane na taśmie, która zostanie nadana w jednej z najbliższych audycji.

W przeddzień nadano krótki zarys historii pułku, wygłoszony przez red. p. Nuszowskiego. Dzięki tym audycjom miasto Brodnica, położone na pograniczu Rzeczypospolitej, silniej wiąże się z pozostałymi połaciami kraju.

— **Daremny trud.** Z zagrody rolnika A. Gerki, zam. w Niewierzu, pow. brodnicki, skradziono krowę. Natychmiastowy pościg doprowadził nie tylko do odebrania łupu, ale i do schwytania obu złodziei, których przytrzymano w wiosce Orle, pow. gruzdzicki. Obaj złodzieje zostali odstawienni do więzienia w Brodnicy.

Biedni osadnicy rolni na FON

Mieszkańcy biednej przygranicznej miejscowości Kokoszki, złożyli bardzo duży jak na swoje możliwości, dar na FON, uchwalając jednocześnie następującą rezolucję:

„Mieszkańcy przygranicznej wsi Kokoszki w powiecie kartuskim meldują Ci Drogi Wodzu, że złożyli według swoich możliwości skromny dar na FON w kwocie 221,50 zł i z pewnością, że gotowi są w każdej chwili stanąć na wezwanie do obrony ukochochanej Ojczyzny i wiary”.

Zaznaczyć należy, że mieszkańcy Kokoszek, to przeważnie ubodzy osadnicy i robotnicy rolni.

Dr med. Wacław Iwanowski.

Terma ciechocińska

(Jedne w Polsce źródło ciepłej solanki)

Sześć lat już minęło od czasu, gdy umiarkowane wysiłki nauki i techniki zakończyły się wspaniałym sukcesem w postaci wywiercenia i oddania do użytku źródła termalnego, stanowiącego prawdziwą rewelację dla naszego zdrownictwa.

Różnica pomiędzy Ciechocinkiem, a innymi zdrojowiskami jest tak zasadnicza, że zasługuje na specjalne najbardziej kategoryczne podkreślenie i zmusza do wyróżnienia Ciechocinka spośród szarej masy wszystkich zdrojowisk solankowych. Zarysowała się ona przed pięć laty z chwilą ukończenia i oddania do użytku źródła termalnego — tej pierwszej naszej cieplicy, dostarczającej samoczynnie ogromnej ilości wody mineralnej o ciepłocie przyrodzonej i zasobnej w emanację radową.

Niezwykle zalety nowego źródła ciechocińskiego — przyrodzona ciepłota i wysoka radioaktywność są zbyt poważnymi czynnikami naszego zdrownictwa, by można było przejść nad nimi do porządku dziennego.

Termę ciechocińską uzyskano drogą głębokich wierzeń, trwających przeszło cztery lata i ukończonych z pomyślnym wynikiem 1932 roku. Solanka termalna o ciepłocie

35,5 stopni Celsjusza wydobywa się samoczynnie z głębokości 1300 mtr, bijąc potężną fontanną, której wydajność przekracza ćwierć miliona litrów na godzinę. Orzeczenie Chemicznego Instytutu Badawczego z dnia 9. XI. 1932 roku klasyfikuje źródło do rzędu solankowych cieplic radioaktywnych z zawartością 81,4 j. Machego emanacji radowej w litrze.

Olbrzymia wydajność termy pozwala na użycie ciepłej solanki do kąpieli w otwartych i krytych basenach i zapoczątkowania u nas lecznictwa basenowego.

Pierwszy z tych basenów, posiadający wymiary 4 000 m² i stopniowana głębokość od 15 cm do 3,5 mtr nosi nazwę pływalni solankowo-termalnej. Jest to jeden z największych basenów w Europie i służy do stosowania kąpieli morskich, albowiem wypełniająca go solanka termalna dzięki odpowiedniemu rozcieńczeniu i ostudzeniu, odpowiada pod względem koncentracji i temperatury wodzie morza Śródziemnego.

Drugi mniejszy otwarty basen, nazwany „cieplacją wspólną”, wypełnia się nierozcieńczoną solanką termalną i służy do stosowania normalnych kąpieli solankowych, spotęgowanych działaniem słońca i wydzielają-

emanacji radowej.

Trzeci basen dla niezależnienia się od pogody został wraz z szatniami przykryty wysokim, kopulastym dachem, wykonanym ze sprężonej z Anglii elastycznej namiastki szkła, przepuszczającej promienie pozafioletkowe. Ciepłota wody w tym basenie wynosi 35 stopni C. Ciepłota powietrza bez względu na pogodę — około 30 stopni C.

Wszystkie baseny zaopatrzone są w solankę przepływową i posiadają odpowiednio urządzone rozbierniki, natryski, kłozety i t. p. Zwłaszcza urządzenia sanitarno-higieniczne w pływalni solankowo-termalnej zaczerpnięte z najwspanialszych tego rodzaju wzorów zagranicznych nie pozostawiają w chwili obecnej nic do zarzucenia.

Dotychczasowe obserwacje wykazują, że kąpiele solankowe w basenach ciepliczych są w leczeniu bodźcowym czynnikiem o wieloenergetycznym od takich samych kąpieli w łazienkach. Odczyn kąpielowy w postaci zaostrenia się objawów chorobowych lub podniesienia ciepłoty (u dzieci) występuje zazwyczaj znacznie silniej, lecz i efekt leczniczy kąpieli basenowych bywa również prędszy i trwalszy.

Szczególnie wdzięcznym materiałem do leczenia basenowego są dzieci.

Dzięki tym zaletom kąpiele basenowe zdobyły sobie pełne prawo obywatelstwa i po otrzymaniu należytych szaty zewnętrznej w postaci okazalszego gmachu, staną się jednym z podstawowych środków leczniczych zdrojowiska.

Redakcja i Administracja „Gazety Pomorskiej” w Bydgoszczy
ul. Dworcowa 30, tel. 24-80

Redaktor przyjmuje od godz. 17-18 (z wyjątkiem dni przedświątecznych).

Dziś środa
Juliany, Zuzanny **24 maja**

Jutro czwartek
Grzegorza VII **25 maja**

WAŻNE TELEFONY

- Straż Pożarna, ul. Pomorska nr. 16, telefon 06.
- Komisariat Główny P. P. (gmach wojewódzki), Jagiellońska 5, tel. 2700
- Magistrat (Ratusz) — Jezuicka 1, telefon 2600.
- Pogotowie Ratunkowe, Pomorska 16, telefon 2615 i 2616.

DYŻURY APTEK

- Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia 11, tel. 3050.
- Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 48, tel. 3301.

PROGRAM KIN:

- LIDO: „Kadeci marynarki”.
- KRYSTAL: „Dama z Malakki”.
- BALTYK: „Władczyna dzungli”.
- KAPITOL: „Sklamałam”.
- APOLLO: „Walka o szczęście”.
- MARYSIENKA: „Mała miss Broadway”.

NOTATKI KRONIKARZA.

— **Podziękowanie.** „Dzień Kwiatka” urządzony na terenie m. Bydgoszczy w dniu 18 bm. przez Radę Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia, przyniósł 1.436,18 zł. czystego dochodu, przeznaczony na ubranie ubogich dzieci do I Komunii św. Wszystkim ofiarodawcom, jako też i Starostwu Grodzkiemu za łaskawe zezwolenie na kwestę uliczną składają Pańnię Miłosierdzia m. Bydgoszczy najserdeczniejszą „Bóg zapłać”.

— **Egzamin wstępny** do pierwszego Liceum Rolniczego w Bydgoszczy odbędzie się 24 czerwca i 12 września. Zgłaszać się wówczas. Uczniowie mieszkają w internacie. Liceum posiada wzorowe urządzenia, pracownie, gospodarstwo szkolne i ogród.

— **Poród na Placu Kościeleckich.** Wczoraj rano pewna kobieta ze Żnina po wyjściu z autobusu poczuła bóle porodowe i w krzakach przy kościele ewangelickim na Pl. Kościeleckich porodziła dziecko. Karetka pogotowia ratunkowego przewiozła matkę i dziecko do szpitala.

— **Uwaga pań domu.** Jednym z najpoważniejszych magazynów bydgoskich w branży porcelany, szkła i fajansu jest skład p. B. Kaczmarska przy ul. Podwałe naprzeciw hali targowej. Magazyn bogato zaopatrzonej jest w porcelanę, jak serwisy stołowe, do kawy, talerze, półmiski i t. d. Dział fajansu ma garnitury na umywalnie, dzbanki, talerze, serwisy do kawy. Dział szkła serwisy do likieru, do wina, kieliszki, garnitury do owoców, ciast i szkło w różnych pięknych deseniach. Dział galanterijny bogato zaopatrzonej najbardziej wybredną panią zadowol. Firmę tą, jako czysto polską i solidną — polecamy.

— **Zarząd Koła Rodzicielskiego Gimnazjum Kupieckiego** zawiadamia członków, że ogólne zebranie Koła odbędzie się we środę 24 maja br. o godzinie 20-tej w auli Szkoły Dokształcającej Zawodowej nr 1 przy ulicy Konarskiego II piętro.

W ramach ogólnego zebrania wygłoszą prezes Towarzystwa Kupców p. Józef Piliarczyński i dyr. Gimnazjum Kupieckiego p. mgr. Wittek referat „O roli Gimnazjum Kupieckiego w Społeczeństwie i Państwie”.

Zarząd Koła prosi członków i tych rodziców, którzy zamierzają posłać swoje dzieci do Gimnazjum Kupieckiego o liczne i punktualne przybycie.

— **Kurs gotowania w kottach.** Przysposobienie Wojskowe Kobiet do O. K. zawiadamia wszystkie zrzeszone organizacje, że w związku z Tygodniem propagandy PWK. do OK. urzędu Związków Pań Domu pokaz jednopotradowego masowego gotowania w kottach wojskowych przy współudziale wojska, który odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 16 na ul. Północnej. Dojazd ul. Gdańska autobusem. Uprasza się wszystkie członkinie zrzeszonych organizacji o gremialne przybycie. Jednocześnie podaje się do wiadomości, że dnia 26 w piątek odbędzie się od godz. 17 do 19 w Związku Pań Domu, Jagiellońska 12 pokaz opakowania żywności na wypadek wojny.

Młodociany przestępca okradł matkę

W hali targowej handlarce Hildegardzie Kamińskiej (ul. Kujawska 116) skradł jej 9-letni syn kwotę 60 zł. i zbiegł. Zrozpaczona postępkami syna matka, przypuszcza, że chłopczyk dopuścił się kradzieży z namowy kolegów. Już od dłuższego czasu opowiadał o chęci podróży i prawdopodobnie pieniądze skradzione matce chce obrócić na koszty wycieczki. Za młodocianym przestępcą policja wszczęła poszukiwania.

Przechowywał nielegalnie karabin wojskowy

Przed Sądem Okręgowym odpowiadał emerytowany kolejarz 57-letni Franciszek Zabel z Brzozy za nielegalne przechowywanie karabinu wojskowego. W wyniku rozprawy sąd skazał go na 50 zł grzywny.

„Ślubuję Państwu Polskiemu jako żołnierz i obywatel służyć”...

Przyrzeczenie organizacyjne w Oddziale Organizacji Młodzieży Pracującej OMP.

Piękna uroczystość odbyła się w Bydgoszczy w pracującym tam od kilku lat Ognisku Organizacji Młodzieży Pracującej OMP.

Czterdziestu sześciu młodych chłopców t. zw. „ochotników” składało w dniu tym po przystąpieniu do wspólnej Komunii św. przyrzeczenie organizacyjne ślubując „Państwu Polskiemu wieczną służbę”... „władzom organizacyjnym posłuszeństwo”... „kolegom rady i pomoc w potrzebie”...

„Wierzę, że Państwo buduje się pracą a broni krwią”;

„Ślubuję Państwu Polskiemu jako żołnierz i obywatel służyć”;

tak brzmiały mocne słowa przysięgi.

Przyrzeczenie odebrał Naczelnik Okręgu Pomorskiego O. M. P. p. prof. Edward Chmurzyński, po czym wygłosił krótkie przemówienie na temat prac organizacyjnych i zadań aktualnych, nawiązując do obecnej sytuacji politycznej.

„Ompiacy — mówił prof. Chmurzyński — są tymi, którzy w czasie pokoju pracują nad umacnianiem potęgi Rzeczypospolitej i dla dobra wszystkich współobywateli, a cicha ich praca codzienna, prowadzona bez rozgłosu, daje piękne rezultaty, a gdy zajdzie

potrzeba jako pierwsi staną w szeregu obrońców Ojczyzny”. — „Nie potrzeba nam umocnień żelazobetonowych, fortec i schronów, — nasze fortece budowane z żywego muru piersi i dłoni krzepko dzierżących karabin, są mocniejsze”.

Obecny na uroczystości wicestarosta mgr. Nowakowski w krótkich słowach dał wyraz swojej radości, że oto nie tylko szeregi organizacji powiększą się o kilkudziesięciu wyrobionych członków, ale i społeczeństwo zyskuje świadomych swoich obywateli i praw obywateli.

W imieniu ompiaków składających przed chwilą przyrzeczenie organizacyjne, przemówił uczestnik I stopnia ob. Kruber, zapewniając, iż ompiacy zdają sobie doskonale sprawę z ciężkości na nich obowiązków, jako Polacy, obywatele i członkowie świata pracy.

Na uroczystości tej byli obecni m. in. inspektor pracy p. Bojankowski, sekretarz O. Z. N. p. Surzyński, przedstawiciel Komendy P. W. i W. F. plk. Sikora, przedstawiciel miejscowego kupiectwa p. Fischer, org. kier. miejscowej sekcji wodnej p. podref. Topolewski.

Eliminacje przedolimpijskie lekkoatletów w czasie Zielonych Świąt w Bydgoszczy

Zarządowi Pomorskiego Okręgowego Związku Lekkoatletycznego, który stara się o najlepsze imprezy, udało się pozyskać tegoroczne eliminacje przedolimpijskie, które odbędą się w Bydgoszczy na stadionie im. Marszałka Piłsudskiego w oba dni Zielonych Świąt o godz. 11,30.

W eliminacjach tych, które równocześnie będą decydującymi zawodami przy zestawieniu składu na mecz z Niemcami w dniach 17 i 18 czerwca — startować będą wszyscy najlepsi zawodnicy polscy z kadry olimpijskiej — której uczestnictwem w zawodach jest obowiązkowe — na czele.

Program zawodów jest następujący: Pierwszy dzień świąt — 23 maja godz. 11,30 — Defilada zawodników — rozdanie kółek olimpijskich za rok 1938 — wręczenie dyplomu zasługi red. Janowi Tesce.

100 m — z udziałem Zasłony, Danowskiego, Trojanowskiego, Mozolewskiego, Te siorowskiego oraz dodatkowo Duneckiego, Macha z Gdańska i Stanisławskiego z Pomorza.

400 m — Gąssowski, Metelski, Zabierzowski, Sliwak i dodatkowo Dunecki, Rycki, Hałas z Pomorza.

Kula — Gierutto, Praski, Tilgner, Lomocki oraz Krygier.

Tyczka — Morończyk, Sznajder, Mucha, Kluck oraz Gierszewski.

Oszczep — Gierutto, Gbureczyk, Mikruel, Franciszek, Władysław i Albin, Sokolowski i Żurek.

110 m plotki — Schmidt, Sulikowski, Hapsel, Niemiec, Pajsker oraz Kulecki.

Skok w dal — bracia Hoffmannowie, Garnuszewski, Chmiel, Mokszi.

Wielki sukces Baletu Parnella w Bydgoszczy

Występy gościnne słynnego polskiego baletu Parnella cieszą się w Bydgoszczy zawsze dużym powodzeniem. Powodzenie to jest zresztą zupełnie zasłużone, gdyż produkcje tego baletu stoją zawsze na wysokim poziomie. Do zapelnienia widowni teatralnej na onegdajszym występie przyczyniła się poza tym wiadomość, że balet popisywał się będzie w nowych kreacjach choreograficznych.

Nie więc dziwnego, że uwaga widowni przez cały czas popisu była skupiona bez reszty na utalentowanych wykonawcach. A dodać należy, że skład baletu jest zaledwie pięcio osobowy. Partnerka Parnella a zarazem jego żona p. Zizi Halama nie brała udziału w popisach. Wystąpili tylko: Danuta

Dymiszkiewicz, Irena Zembrzuska, Kazimierz Maciaszczyk, Feliks Parnell i Tadeusz Woliński.

To co nam Parnell wraz ze swoim zespołem pokazał, stało na bardzo wysokim poziomie artystycznym. To też rozentuzjzmowana publiczność nagradzała burzą oklasków każdy punkt programu. Na specjalne wyróżnienie zasługuje „Rapsodia Węgierska” w wykonaniu całego zespołu, następnie „Intermezzo Piekielne” oraz „Bachanalia”. Świetne wrażenie pełne nastroju wywołało również „Popołudnie Fauna” w wykonaniu samego Parnella. Dużą technikę taneczną wykazała para Danuta Dymiszkiewicz i Tadeusz Woliński. Słowem, ogółem wieczór był wspaniały. (ich).

Sprawcy napadu na kolonialkę przed Sądem

Na ławie oskarżonych przed Trybunałem Sądu Okręgowego zasiadli 15-letni Tadeusz Ostrowicki, 19-letni Franciszek Lossek i 20-letni Stefan Martek z Bydgoszczy, oskarżeni o dokonanie napadu rabunkowego w dniu 27 lutego br. na kolonialkę Marty Świdorskiej przy ul. Toruńskiej.

Jak swego czasu podawaliśmy, do kolonialki weszło trzech osobników wieczerem, żądając nafty. Gdy właścicielka zajęta była napełnianiem butelki, jeden z nich ude-

rzył ją twardym narzędziem w głowę, po czym zabrali zawartość kasy, zresztą nie wielką, i zbiegli. Policja po dłuższych poszukiwaniach natrafiła na ślad opryszków.

Jednego aresztowano w Bydgoszczy, drugiego w Katowicach, a trzeciego w Toruniu. W wyniku rozprawy Trybunał skazał: Ostrowickiego na umieszczenie w zakładzie poprawczym, a Losska i Martka po 4 lata więzienia i utratę praw obywatelskich na przeciąg 5 lat.

Epilog zuchwałej ucieczki więźniów z Koronowa

Swego czasu z więzienia koronowskiego zbiegło czterech więźniów, a mianowicie: Józef Sieniawski, Bolesław Jasiński, Jan Wendołowski i Czesław Wleklík. Więżniowie ci przepiliwali w swej celi kraty więziennicze i przez powstały otwór wyszli do ogrodu więziennego, a następnie przez mur poza obręb więzienia. W celi tej znajdowało się jeszcze 18 więźniów, którzy jednak nie zdążyli uciec. Za zbiegłą czwórką wszczęto natychmiast pościg, który doprowadził do ujęcia tylko trzech z nich. Czwarty więzień Wleklík zdołał ukryć się i dotychczas przebywa jeszcze na wolności. Obecnie przytrzymana trójka t. j. Sieniawski, Wendołowski i Jasiński stanęli przed sądem i w wyniku rozprawy zostali skazani po pół roku więzienia.

Kurs Informacyjno-oświatowy P. B. K.

Zarząd Polskiego Białego Krzyża w Bydgoszczy podaje do wiadomości, że od dnia 1 czerwca br. odbędzie się 24-godzinny kurs informacyjno-oświatowy P. B. K.

Zgłoszenia kandydatek na kurs przyjmuje sekretariat P. B. K. ul. Słowackiego 3, pokój 3/4 w godzinach od 10—14-tej. Na kurs powyższy przyjmuje się kandydatki posiadające maturę seminaryjną i gimnazjalną względnie z ukończonymi 6 kła-ami gimnazjalnymi.

Kolportował nielegalne i obraźliwe ulotki

Trybunał Sądu Okręgowego rozpatrywał sprawę 50-letniego Juliana Głydy z Łabiszyna. Oskarżony w okresie przedwyborczym w listopadzie ub. roku kolportował ulotki, obrażające Prezydenta Rzeczypospolitej i nawołujące do bojkotu wyborów. Głyda skazany został na 7 miesięcy więzienia, z zawieszeniem na 2 lata.

Napadł i pokłut nożem przechodnia

Przed kilkoma miesiącami został na ul. Długiej napadnięty przez jakiegoś osobnika przechodzień Bronisław Janyska z Bydgoszczy. Napastnik zadał Janyskowi szereg ran nożem, po czym zbiegł.

Dochodzenia wykazały, że sprawcą napadci był niejaki Kazimierz Sawicki, znany awanturnik. Sawicki stanął obecnie przed Sądem Okręgowym, który po przeprowadzeniu rozprawy skazał go na 10 miesięcy bezwzględnej więzienia.

Reprezentacyjne kino Lido na FON

W dniu dzisiejszym kino Lido urządza specjalne przedstawienie, którego całkowity dochód przeznacza na FON. W programie jest szereg wspaniałych filmów, obrażających się i ducha wojskowego pt. „Polska zbrojna” następnie „Musimy zwyciężyć” i jako nadprogram „Kadeci marynarki”. Tytuły tych filmów oraz ich wartość ściągają niewątpliwie tłumy widzów, którzy przez są obecność przyczynią się zarazem do zwiększenia funduszu na FON. Hasłem jest więc dziś wszystkich: Idziemy do Lido!

Grom zniszczył budynki gospodarcze

W czasie ostatniej burzy piorun uderzył w zabudowania gospodarcze rolnika Alojzego Witkowskiego w Wudzynie pow. bydgoskiego. Ogień momentalnie objął stodołę oraz przyległą szopę, w której były narzędzia i maszyny rolnicze. Mimo energicznej akcji ratowniczej oba obiekty spłonęły. Straty wynoszą przeszło 15.000 zł

Z GDAŃSKA

Wypadek na stoczni

W Stoczni Gdańskiej wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Gładyszewski, marynarz polskiego statku „Farnier” znajdując się obecnie w doku Stoczni Gdańskiej wpadł przez lukę do wnętrza okrętowego i to tak nieszczęśliwie, że z ciężkimi obrażeniami, przewieziono go do szpitala.

Wypadek z szybowca

Kupiec Jens na lotnisku we Wrzeszczu wypadł z szybowca, doznając złamania obu nóg i uszkodzenia stosu pańczerowego.

Z portu gdańskiego

W czasie od 19-go do 21 maja weszło do portu gdańskiego 53 statków o łącznej pojemności 52.355 nrt. W tym było według bander statków szwedzkich 12, niemieckich 11, duńskich 7, polskich 6, lotewskich 5, fińskich 4, angielskich 3 oraz po jednym statku włoskim, holenderskim, greckim, norweskim i litewskim. W tym samym czasie opuściło port 60 statków o łącznej pojemności 51.993 nrt

Baczność prenumeratorky wydania K.

Na okres letni z dniem 1 czerwca b. r., przerywamy dostawę książek dla naszych prenumeratorky wydania K., prosimy przeto o wpłatę na 1-go czerwca zamiast zł 3.10 tylko zł 2.20

O wznowieniu dostawy książek w okresie jesiennym t. j. od 1 września b. r. podamy oddzielne zawiadomienia

Administracja

Głos znakomitego Francuza o bitwie na Wiśle 1920 r.

W chwili obecnej, gdy cały naród polski, w głębokim poczuciu swej mocy, przeżywa spokojnie i z godnością doniosłe wydarzenia i decyzje — spojrzcie w niedaleką przeszłość, przypomnienie bohaterskich walk i zwycięstw umacnia wiarę i ufność w wielką przyszłość Narodu.

Jednym z takich wspomnień, które są chlubą i własnością naszą, to rok 1920, karła pisana ręką genialnego Wodza i krwią jego żołnierzy. Słusznym jest i pożądanym dziś, gdy Polska siłami swą wielkość wykazuje, wspomnienie takie ożywić i w pięknej szczerzej wypowiedzi Francuza generała Mordacq'a, zasłużonego oficera Wielkiej Wojny, odnaleźć świadectwo złożone prawdziwie.

Do niedawna jeszcze pokutowało w opinii przeciętnej Francuza mniemanie, że to Francja wygrała bitwę nad Wisłą — niektóre odłamy społeczeństwa polskiego powtarzały skrzętnie. Zdaniem generała Mordacq'a Francja ma dość piękną i bohaterską przeszłość, by nie potrzebowała sięgać po cudze laury.

General Mordacq, najbliższy współpracownik Clemenceau z czasu wojny światowej, świetny znawca rzemiosła wojennego, pracy i czujny patriota, autor licznych prac historycznych i publicystycznych (m. l. „Obrona Narodowa” 1937 r., „Dzieje Wielkiej Wojny” 1939 r.), w książce swej, zatytułowanej „Legenda wielkiej wojny” rozdział końcowy poświęcił r. 1920 i Wielkiemu

Marszałkowi. Stwierdza on na podstawie niezbitych faktów, że zwycięstwo to jest polskim zwycięstwem, które Polska zawdzięcza wyłącznie swemu Wodzowi.

General Mordacq wydał wymienioną pracę w r. 1935 — przeczytanie jej dziś ma szczególne znaczenie moralne dla każdego Polaka. To też dobrze uczyniła redakcja Biblioteczki Francuskiej (Wydawnictwo Książnicy-Atlas), że udostępniła ją młodzieży szkolnej, zamieszczając ją w powyższym zbiórku (Zeszyt 31). Doniosłość zagadnienia niewątpliwie zainteresuje jak najszerszy krąg czytelników i z poza szkoły, w ten sposób praca ta przyczyni się do pogłębienia wzajemnego zrozumienia społeczeństwa francuskiego i polskiego.

Hojny dar Bydgoskich Zakładów Przemysłowych

Zarząd Bydgoskich Zakładów Przemysłowych (Fabryka Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i Ska Sp. z o. o.) złożył na ręce Dowódcy Okręgu Korpusu kwotę 5000 zł w obligacjach Pożyczki Narodowej na cele akcji społecznej.

Hojny dar Zarządu wsp. Zakładów jako wyraz prawdziwej obywatelskiej przekonywania o konieczności współpracy społeczeństwa z wojskiem oraz należytego ustosunkowania się do potrzeb społecznych zasługuje na specjalne podkreślenie.

Brak surowców w Rzeszy dla przemysłu zbrojeniowego

Gdyby można było propagandą i bluffem wygrać wojny, to zwycięstwa przypadłyby z całą pewnością w udziale Niemcom. O wygraniu wojny decydują jednak w głównej mierze zasoby gospodarcze państwa wojującego. W szczególności dla ciężkiego

Bawelna za gumę.
WASZYNGTON. W kołach politycznych oświadcza, że Anglia i Stany Zjednoczone, zawarły wymienną umowę handlową, na mocy której Anglia otrzyma milion bali bawelny w zamian za transport surowej gumy wartości 10 milionów funtów. Oba państwa zachowają te surowce jako rezerwy na wypadek wojny.

Tylko 10 marek w bilonie wolno wwozić do Niemiec.

Ukazało się nowe rozporządzenie rządu niemieckiego dotyczące przywozu bilonu niemieckiego w turystyce do Rzeszy. Na zasadzie tego rozporządzenia od dnia 15 maja br. wolno przywozić 10 Rmk w bilonie, gdy do tychczas Rzesza zezwalała na przywóz 30 Rmk srebrnych. Zarządzenie to nie dotyczy przywozu Registermark.

Stocznie szwedzkie pracują intensywnie.

W chwili obecnej we wszystkich stoczniach szwedzkich znajduje się w budowie 77 statków o łącznym tonażu 502.600 BRT. Z tego 44 statki zamówiły zagraniczne linie żeglowne, a 33 statki — linie krajowe.

Ok. 70 proc. wszystkich tych zamówionych statków przynada na statki-cystrerny.

przemysłu zbrojeniowego zagadnieniem życiowym jest posiadanie najważniejszych surowców. W Niemczech sytuacja pod tym względem przedstawia się nienajlepiej. — Importem zmuszone są Niemcy pokrywać zapotrzebowanie na rudę niklową i cynową w 100 proc., na rudę miedzianą w 90 proc., na rudę żelazną w 70 proc., na rudę ołowianą w 65 proc., na rudę manganową w 50 proc., na rudę cynkową w 30 proc.

Konieczność importowania tych surowców grozi poważnymi komplikacjami dla przemysłu wojennego na wypadek wojny, nawet gdyby większe zapasy udało się w czasie pokoju zgromadzić.

Pieczona gęś do muzeum

Jak donoszą w jednym z punktów kontroli celnej na granicy polsko-niemieckiej, pewien obywatel niemiecki po kilkudniowym pobycie w Polsce wracał do Niemiec, wioząc pieczoną gęś. Jak się okazało z oświadczeń obywatela niemieckiego, w Niemczech żadną miarą nie można nabyć pieczoną gęś. Wobec trudności dewizowych, jakże w tym wypadku zachodziły, polski urzędnik celny, chcąc ułatwić Niemcowi przewiezienie tego oryginalnego bagażu, wpisał Niemcowi do paszportu: „Jedną gęś dla muzeum w...“

Nieszczęśliwy Niemiec po przybyciu do Rzeszy zapłacił zapewne za swój apetyt obozom koncentracyjnym.

Tabela loterii

(NIEURZĘDOWA) z dnia 23 maja

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stafa dzienna wygrana zł 10.000 pada na nr. 33110

- Zł. 75.000 na nr. 131413
- Zł. 25.000 na nr. 121688
- Zł. 15.000 na nr. 66111
- Zł. 5.000 na nr. 38575 6797
- Zł. 2.500 na nr. 21650 31543 37389 38603
- 8823 78501 80588 148266
- Zł. 2.000 na nr. 7367 10917 15989 16601 22124
- 23690 29459 35621 59775 63403 64021 72980 73357
- 77550 84720 97141 97393 98996 99155 131468 133617
- 140836 144534 155827 160224
- Zł. 1.000 na nr. 17524 18042 20136 38725
- 40501 46772 50114 51773 51187 52462 53175 54050
- 58661 61884 63199 63355 73560 73632 82746 87511
- 95934 98146 99100 101414 105960 107214 111418
- 114865 128093 131823 132529 144573 149763 152766

Wygrane po zł 250

- 62 118 309 496 574 619 42 77 754 816 60
- 15 1099 265 411 56 62 70 73 515 609 702
- 23 38 840 939 2101 420 69 98 588 95 994
- 3003 93 171 265 83 394 406 507 613 905 27
- 4019 401 2 49 61 82 989 5041 65 96 105 254
- 38 326 41 60 68 446 63 510 604 9 724 802
- 15 960 84 6012 179 84 297 701 50 58 7054
- 208 24 31 463 514 694 96 803 74 85 8144
- 78 86 245 399 427 33 652 737 962 65 9160
- 89 944 18249 362 406 12 531 34 755 19069
- 12 163 78 346 66 879 950
- 20020 269 316 17 67 754 811 52 76 921
- 45 21032 43 50 179 297 391 698 700 84 844
- 68 935 22069 115 81 233 44 419 520 84 811
- 45 23031 41 222 590 666 95 724 959 24179
- 226 304 16 547 607 25145 485 615 729 890
- 970 94 26010 21 269 527 52 27068 147 205
- 334 74 553 753 28067 90 105 42 66 418 86
- 500 795 805 921 29137 302 53 732 872
- 30013 23 234 46 413 43 79 93 694 968
- 1106 377 488 595 870 32011 54 156 229 66
- 120 22 755 811 24 32 33216 49 444 70 99
- 86 821 960 96 34229 427 95 630 759 839
- 906 35043 118 60 275 340 89 462 527 409
- 58 757 870 36004 132 245 59 548 602 5 36
- 112 53 57 831 62 37050 83 235 45 80 355
- 483 96 504 27 604 92
- 38020 30 77 168 257 95 396 440 60 508 23
- 638 877 39113 37 87 570 859 759 818
- 41448 757 909 52 42168 254 322 32 45 509 805
- 85 754 848 915 37 43217 35 369 811 772 801
- 929 82 44205 15 471 612 24 731 930 58 45117
- 28 231 83 376 405 573 601 790 92 46040 211
- 506 683 791 93 820 55 47028 32 125 40 60 71
- 201 427 542 748 96 844 958 79 48191 250 368
- 89 403 677 84 49093 94 116 265 367 442 508
- 719 52 823
- 50088 360 589 648 752 821 51122 220 358
- 465 510 701 83 831 902 52046 167 70 267 306
- 18 448 8 526 612 771 809 78 926 53021 41
- 181 271 447 944 54273 306 424 81 647 743
- 804 54 55065 186 247 300 14 51 92 421 39

- 738 74 807 93 939 83 136112 278 89 306
- 25 62 564 669 88 730 96 836 96 137033
- 85 137 90 400 52 604 93 929 138280 396 470
- 79 82 680 94 849 954 77 139051 103 215
- 21 44 51 452 504 809 15 909 42 66
- 140046 192 27 97 368 418 523 690 791
- 141001 6 114 23 320 25 406 99 554 822 32
- 931 98 142166 370 86 93 482 519 792 812
- 23 952 143056 90 249 92 338 447 560 624
- 96 756 92 849 909 95 144184 218 25 398
- 665 982 145046 304 6 19 38 449 580 642
- 743 878 901 146033 150 222 341 58 70 678
- 765 830 916 147097 133 22 403 53 732 42
- 665 982 145046 304 6 19 38 449 580 642
- 743 878 901 146033 150 222 341 58 70 678
- 765 830 916 147097 133 22 403 53 732 42
- 230 948 158088 212 19 749 90 800 65 15907 78
- 30 40 46 672 527 711 28 44 71 957
- 160047 157 296 425 33 64 693 161013 81 96 103
- 29 373 680 84 719 826 50 64 990 162021 110 15 431
- 673 821 74 977 163149 52 340 99 416 48 535 632
- 843 146057 277 382 433 37 66 83 502 46 804 39

III ciągnięcie Wygrane po zł 250

- 125 350 1137 319 58 481 97 2090 139 90
- 409 17 45 87 564 68 619 48 752 3097 4519
- 513 717 914 97 155010 260 382 464 66 72 630 74
- 42 988 157081 186 244 47 312 51 92 528 57 674
- 229 30 40 46 672 527 711 28 44 71 957
- 160047 157 296 425 33 64 693 161013 81 96 103
- 29 373 680 84 719 826 50 64 990 162021 110 15 431
- 673 821 74 977 163149 52 340 99 416 48 535 632
- 843 146057 277 382 433 37 66 83 502 46 804 39
- 3027 569 73 77 939 11099 145 88 427 45
- 504 64 676 755 877 942 12408 532 13028 15
- 201 207 25 638 71 823 927 14208 24 330 624
- 45021 340 430 892 967 6035 383 570 735
- 45210 88 447 731 34 55 48012 176 264 425
- 17598 670 858 18062 190 223 307 654 75
- 95 705 856 913 19048 243 377 778
- 20009 50 393 589 835 59 37 21097 163
- 581 735 54 913 22075 413 6 23040 145 375
- 5779 24262 339 555 709 81 866 996 20200
- 28 206 732 968 26137 39 250 307 582 698
- 901 67 27030 71 130 203 580 889 28894
- 591 29023 96 119 70 327 510 31 42 814 89
- 30526 731 62 920 31067 238 973 32070
- 6502 69. 33104 89 336 669 966 34424 35465
- 901 643 36551 724 857 58 37442 512 25 675 857
- 3818190 409 623 885 99 39031 171 299 766
- 225 805 929
- 40067 223 391 705 929 41031 421 848
- 190 42040 96 106 300 52 5 2 643 67 894 43111
- 502 302 95 433 689 44067 209 40 84 494 894 945
- 45201 340 430 892 967 6035 383 570 735
- 45021 88 447 731 34 55 48012 176 264 425
- 935 49085 123 32 279 88 373 438
- 50008 221 515 7 4 943 51167 251 392 425
- 519 999 52136 476 631 862 911 46 53750
- 853 927 54596 602 955 53158 347 82 78
- 56899 945 58 57019 164 528 602 71 58117
- 67 82 5972
- 600 3 325 602 796 925 61100 601 2 14
- 925 70 62035 71 76 63124 651 730 919
- 64225 65112 79 236 304 94 406 66170 357 37
- 445 962 67076 30 404 32 756 917 74 68014 498
- 108 514 610 19 34 918 87 69590 842
- 70298 352 54 493 621 61 841 933 71165 7257
- 2 565 714 16 962 86 72057 87 386
- 427 624 763 908 73093 175 334 580 77038
- 473 600 75434 966 76677 988 77038
- 508 85 667 937 12025 76 654 84 706 13164
- 205 26 42 589 698 774 811 14045 149 922
- 15045 106 31 210 86 16140 272 346 423 502
- 347 17048 53 141 95 235 551 760 937 18018
- 228 346 89 587 901 78 19029 54 390 99 745
- 85355 86077 412 35 81687

- 87062 218 433 514 88083 179 92 217 469
- 558 62 645 48 76 812 22 89319 400
- 90027 201 357 85 432 566 731 942 45873
- 91155 435 726 42 92175 242 592 601 93055
- 143 703 803 94338 451 51 541 86 642 782
- 60 72 96389 97422 905 22 26 98218 793 835
- 99007 131 836
- 100337 988 101146 297 454 594 102084
- 602 3 103341 537 104340 574 703 825 105411
- 589 832 58 106058 107 278 396 637 69 891
- 107045 64 218 462 931 110820 50 441
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821 110999 402 597 614
- 848 92 112621 741 113318 341 114086 164
- 17 942 115050 296 473 77 635 867 116028
- 341 54 73 487 571 117457 74 638 118253 57
- 78 497 659 119096 223 456 696 711 472 617
- 120113 408 591 850 121290 311 712 79
- 56 97 122252 447 66 856 74 123140 673
- 126119 7 904 127550 634 724 864 988
- 110017 81 603 821

Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

Oddział w Poznaniu

Oplata składek do ubezpieczenia inwalidzkiego robotników rolnych zatrudnionych na obszarze województwa pomorskiego oraz powiatu działdowskiego.

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 30 lipca 1938 (Dz. U. R. P. Nr 56 poz. 446) Urzędy Wojewódzkie Pomorski i Warszawski ustaliły wartość świadczeń w naturze wchodzących w skład wynagrodzenia robotników rolnych na okres, od 3 kwietnia 1939 do 1 kwietnia 1940 dla województwa pomorskiego i powiatu działdowskiego (Pomorski Dziennik Wojewódzki z dnia 1 kwietnia 1939 Nr. 10 poz. 97 i Warszawski Dziennik Wojewódzki z dnia 15 kwietnia 1939 Nr. 6 poz. 44).

W związku z tym uległy zmianie opłaty za następujące kategorie pracowników:

- 1) kowale, kołodziej, cieśle, murarze i siodlarze, którzy złożyli egzamin i mają za sobą 5-letnią praktykę — należą do klasy IV — znaczek tygodniowy 1 zł;
- 2) zaciężnicy kategorii IV — należą do klasy I — znaczek tygodniowy 0,40 zł.

Opłaty za pozostałe kategorie pracowników należy uiszczać według tabeli obowiązującej od 31 października 1938 r. a mianowicie:

ordynariusze, włodarze, karbowi, kwalifikowani owczarze i żonaci pomocnicy oraz ogrodnicy — należą do klasy IV — znaczek tygodniowy 1 zł;

chałupnicy — należą do klasy III — znaczek tygodniowy 0,80 zł;

zaciężnicy — kat. I, II i III — należą do klasy I — znaczek tygodniowy 0,40 zł;

robotnicy sezonowi:

pozamiejscowi — wszyscy należą do klasy II — znaczek tygodniowy 0,60 zł;

miejscowi — kat. I — należą do klasy I — znaczek tygodniowy 0,40 zł;

miejscowi — kat. II i III — należą do klasy II — znaczek tygodniowy 0,60 zł;

szwajcarzy — należą do klasy V — znaczek tygodniowy 1,20 zł.

Pracownicy, nie objęci kontraktem taryfowym, zatrudnieni w gospodarstwach rolnych na wsi, opłacają składki według dotychczas obowiązujących norm, np. za służącą na wsi, pobierającą w gotówce miesięcznie do 14,66 zł, opłata się tygodniowo znaczek klasy I — 0,40 zł. (2808)

Norblin 98; Ostrowiec 77; Starachowice 58; Haberbusch 60,50. Tendencja nieco słabsza. Papiery: 4 i pół proc. w.w.a. 60,50; 3 proc. inwest. pierw. em. 80; 3 proc. in. druga em. 81, serie 83,50; 5 proc. konwersyjna 62; 5 proc. kolejowa 62; 4 proc. premj. dol. 39; 4 proc. kons. 60,50; 4 i pół proc. ziemsk. seria 5 55,75; 5 proc. Warszawy 1933 r. 65; Tendencja dla pożyczek przeważnie utrzymana, dla listów nieco słabsza.

URZĘDOWA CEDUŁA GIELDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ w BYDGOSZCZY z dnia 23 maja 1939 r.

Pszennica 21,50—22,00; Zyto 15,50—15,75; Mąka pszenna I 0—50 proc. 38,00—39,00; Mąka pszenna I 0—65 proc. 35,50—36,50; Mąka pszenna II 35—65 proc. 31,00—32,00; Mąka pszenna raz. 0—95 proc. 29,00—30,00; Otręby pszenne mialkie 13,50—14,00; Otręby pszenne średnie 13,25—13,75; Otręby pszenne grube 14,00—14,50; Otręby jęczmień 13,00—13,50. Tendencja na pszenicę ożywna, na resztę spokojna.

Obroty: Pszenica 455 t; Zyto 539 t; Jęczmień 197 t; Mąka pszenna 10 t; Mąka żytnia 135 t; Otręby pszenne 100 t; Otręby żytnie 75 t; Otręby jęczmień 20 t; Wyka 15 t; Makuch rzepakowy 15 t; Ziemiaki jadalne 15 t; Ziemiaki fabryczne 15 t; Ziemiaki sadzeniaki 15 t; Siano prasowane 30 t; Tatarka 60 ton. Ogólny obrót 1742 ton.

OLEJARNIA I RAFINERIA FR. WOYTON Toruń, ul. Grudziądzka 15

Kupujemy i płacimy: za rzepak zimowy zł 48,00—56,00; za rzepak holenderski letn. zł 44,00—52,00; za siemie lniane „Bombay” zł 56,00—60,00; za siemie lniane kresowe 90 proc. czyst. 48,00—52,00; za gorczycę zł 32,00—38,00 za 100 kg.

Sprzedajemy śrutę: za rzepakowy zł 15,00; za lniany zł 24,00; za kokosowy zł 19,00; za palmowy zł 15,00; za firmową mieszankę pasz treściwych D/H R. T. Fijałkowski o zawartości gwarantowanej: 22 proc. białka strawnego, ca 3,5 proc. tłuszczu zł 20,25 za 100 kg.

NOTOWANIA GIEŁDOWE

WARSZAWSKA GIEŁDA z dnia 23 maja 1939 r.

Dewizy: Belgia 90,92; Berlin 213 07; Gdańsk 100,25; Amsterdam 286,72; Kopenhaga 111,43; Londyn 24,95; Nowy Jork 5,32; Nowy Jork kabel 5,33; Oslo 125,47; Paryż 14,13; Sztokholm 128,82; Zurych 119,83; Mediolan 28,07; Helsinki 11,03; Montreal 53,11; Tendencja niejednolita.

Waluty: Belgi belgijskie 90,92; Dolar amerykański 5,32; Dolar kanadyjski 5,29; Floreny holenderskie 286,72; Frank francuski 14,13; Franki szwajcarski 119,83; Funt angielski 24,95; Gulden gdański 100,25; Korony duńskie 111,43; Korony norweskie 125,47; Korony szwedzkie 128,82; Liry włoskie 18,60; Marki fińskie 11,03; Marki niem. srebr. 80,50.

Akcje: Bank Polski 110; Cukier 35; Węgiel 32,50; Lilpop 88; Modrzeń 19,25.

Hallo, tu Polskie Radio!

ŚRODA, DNIA 24 MAJA 1939 R.

Program ogólnopolski.

6,30 Audycja poranne. 11,00 Audycja dla szkół: „Kłopot promyka” — słuchowisko dla dzieci młodszych. 11,25 Muzyka (płyty). 11,30 Audycja dla poborowych. 11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03 Audycja poludniowa. 15,00 Audycja dla młodzieży: „Nasz koncert”. Wykonawcy: Aniela Szlemińska — sopran i Józef Mikulski — wiolonczela. 15,30 Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Poznańskiej. 16,00 Dziennik populudniowy. 16,05 Wiadomości gospodarze. 16,20 Dom i szkoła: „Niebezpieczne zabawy” — pogadanka. 16,35 Utwory wiolonczela Kamila Saint-Seansa. 17,00 Odczyt wojskowy. 17,15 Orkiestra smyczkowa Związku Muzyków Chrześcijan. 18,00 Księstwo w Prusiech przed 30 laty — pog., wygl. Stan. Poraj. 18,10 Piosenki lwowskie i krakowskie (płyty). 18,30 „Nasz język”: Audycja w opr. prof. Witolda Doroszewskiego. 18,40 „Obóz w dolinie Mangusu” — reportaż Tadeusza Pawłowskiego z Wyprawy Polskiego Tow. Wypraw Badawczych w Afryce Srodkowej. 19,00 Koncert rozrywkowy (ze Lwowa). 20,00 Audycja dla wsi. 20,15 Koncert rozrywkowy w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Lwowskiej. 21,00 Koncert chopinowski w wykonaniu Zofii Rabcewiczowej. 21,30 „Narodziny wiersza” — kwadrans poetycki. 21,45 Fragmenty z op. „Triavata” Verdiego (płyty). 22,55 Przegląd prasy. 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23,05 Wiadomości z Polski w języku angielskim.

ROZGŁOSIENIA POMORSKA W TORUNIU.

6,57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza”. 10,00 Jan Staus — płyty. 10,55 Program na jutro. 13,00 Dla każdego coś ładnego. 13,50 Wiadomości z Pomorza. 18,00 „Najpiękniejsza trasa” — pogadanka Mariana Rucińskiego. 18,15 Muzyka — płyty. 18,25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20,00 „Pielegnowanie upraw leśnych” pogadanka rolnicza — wygl. Tadeusz Wróblewski. 21,45 Koncert rozrywkowy w wyk. Toruńskiej Orkiestry Salonowej. 22,00—23,00 Gra Gaspar Cassado — płyty.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20,15 Berlin „Faust” — symfonia Liszta. 20,20 Budapeszt. Koncert symfoniczny. 20,30 Hamburg. „Wolny Strzelec” — opera Webera.

Rolnictwo cieszy się z zapowiedzi dobrych urodzajów.

WARSZAWA. Rolnictwo wstąpiło już w pełny okres przednowkowy. Ocena sytuacji rolnictwa i jego horoskopów na najbliższą przyszłość możliwa się stała po ogłoszeniu przez Główny Urząd Statystyczny danych o stanie zasiewów najważniejszych plodów rolnych i zbóż w okresie ich rozwoju wiosennego.

Stan tych zasiewów jest na ogół nietylko zadawalający, ale nawet bardzo dobry. Chłodny kwiecień wpłynął coprawda na opóźnienie wzrostu zbóż (co spowoduje zapewne opóźnienie żniw), niemniej jednak wyjdzie to roślinom na dobre, gdyż przez powolniejszy rozwój mogły się lepiej ukształtować.

Rolnictwo więc — można powiedzieć śmiało: Po raz pierwszy cieszy się z zapowiedzi dobrych urodzajów.

Ta radość podtrzymywana jest jeszcze i tym, że również w Polsce, choć nieznacznie, jednak ceny zbóż zwykływały i nadal zachowują tendencję zwykłą. Ta zwykła właśnie pozostaje w związku z obecną sytuacją polityczną międzynarodową i groźnym dla nas: liczne państwa zasobów.

POPULARNE MOTOCYKLE 100 ccm. krajowej produkcji

Telef. 12-77 Telef. 12-77

ZAKŁAD PRZEMYSŁOWY „**PODKOWA**”
wyłączne zastępstwo GDNIA 7637
„DE-HA-TE” J. Englicht i S-ka Pilsudskiego 56

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski w Brześciu - Kujawskim ogłasza przetarg nieograniczony na wykończenie domu nauczycielskiego przy szkole powszechnej Nr. 2 w Brześciu - Kujawskim i remont gmachu Zarządu Miejskiego w Brześciu - Kujawskim.

Oferty można składać na każdą robotę oddzielnie. Blizsze wiadomości i ślepe oferty otrzymać można w Zarządzie Miejskim w Brześciu - Kujawskim w godzinach biurowych. Otwarcie ofert nastąpi dnia 31 maja o godzinie 11 w Zarządzie Miejskim w Brześciu - Kujawskim.

Burmistrz: (—) K. Stypa.
Brześć - Kujawski, 16. V. 1939 r. 3081

Ogłoszenie.

Urząd Stanu Cywilnego w Skarszewach wieś, pow. Kościerzyna podaje do publicznej wiadomości, że aptekarz Günter, Fryderyk, Wilhelm Krause, kawaler, zamieszkały w Gdańsku—Wrzeszczu i panna Helena, Hanna, Teresa, Charlotta Hering, zamieszkała w Mirowie gmina Skarszewy wieś, pow. Kościerzyna, chcą zawrzeć związek małżeński.

Skarszewy, dnia 16 maja 1939 r.

Urząd Stanu Cywilnego (—) Wiecki 9116)

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) i Urząd Skarbowy w Włocławku podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 25 maja 1939 r. o godz. 10 rano w lokalu Składnicy Urzędu przy ul. Leona XIII, celem uregulowania zaległych należności skarbowych i innych odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości, należących do a) Dabińskiego Izraela, ul. Cyganka 12: kanapa, fotele, lustro, toaletka, szafa, bufet, dywany, stół; b) Dabińskiego Dawida: fortepian, kredens, szafa, stół, krzesła, lustro; c) S. S. Glicensteina Abrama, ul. Cyganka 18: kredens dębowy, garnitur klubowy, zegar stojący, stół, biurka, szafa, maszyna do pisania, kasa ogniotrwała; d) Grendyszyńskiego Kazimierza: fotele, stół, szafa ogniotrwała, garnitur mebli mahoniowych, fotele klubowe, żyrandol z brązu; e) Praskiera Gine Abrama: kasa, ogniotrwała, biurko, maszyna do pisania.

I Urząd Skarbowy we Włocławku 11351

OBWIESZCZENIE

Dnia 27 maja 1939 r. o godz. 9 w Chełmnie, będą sprzedawał następujące przedmioty:

Większą ilość towaru kolonialnego, nasion, urządzenie skladowe, bilard automatyczny, szafę żelazną, bufet i kredens dębowy, maszynę do szycia „Singer”, szafę i stół restauracyjny, wagę „Berkeła” 11346

Zbiórka reflektantów w moim biurze.

(—) Kwiatkowski, komornik.

NAGROBK pomniki, grotty, Boże Męki marmurowe, granitowe, posadzki i schody granitowe, rury betonowe oraz wszelkie prace wchodzące w zakres betoniarstwa jak schrony i t. p. — polecę 6571

BETONIARNIA — TCZEW
Skarszewska 5, telefon 10-35
Prospekty wysłać się na żądanie bezpłatnie.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) i Urząd Skarbowy we Włocławku podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 10 czerwca 1939 r. o godz. 10 rano w lokalu przy ul. Kościuski 2, celem uregulowania zaległych należności skarbowych i innych odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości, należących do f-my „H. Mühsam” — Kościuski 2: maszyna do liczenia, maszyna do pisania, młocarnie nowe, kleraty, mylnki do mielenia, bukowniki K. R. do kończyny, brony, wialnia, śrutowniki, sieczkarnie zwykłe i na zapęd motorowy, plugi, traktor H. R. — komplet, plug motorowy i stół dębowy.

I Urząd Skarbowy we Włocławku. 11348

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) i Urząd Skarbowy we Włocławku podaje do ogólnej wiadomości, że dn. 12 czerwca 1939 r. o godz. 10 rano w lokalu przy ul. Toruńskiej 108, celem uregulowania zaległych należności skarbowych i innych odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości, należących do f-my tartak „Orbis” w pierwszym terminie: kloce sosnowe różnych wymiarów 250 m³, bale sosnowe różne 30 m³, deski sosnowe stolarskie 1000 sztuk, kantówka sosnowa 40 m³, deski sosnowe 109 m³, tapczan, stół.

W drugim terminie poniżej oszacowania: drzewo budulcowe 7 m³, deski sosnowe 40 m³.

I Urząd Skarbowy we Włocławku. 11349

OBWIESZCZENIE

Dnia 27 maja 1939 r. o godz. 9 w Chełmnie, będą sprzedawał następujące przedmioty:

1 szafę biblioteczną (dąb)
1 kanapę i 2 fotele plusz. brąz.
1 biurko dębowe
1 bufet i witrynę (orzech).

Zbiórka reflektantów w moim biurze.

(—) Kwiatkowski, komornik. 11347

Do I. Komunii św.

książki - różańce
pochewki - świece
medaliki - łańcuszki

znane najtańsze - obsługa solidna

J. Busiakiewicz
Toruń, Chełmińska 24
telefon 1438. (3054)

Bezpłatnie

wywołujemy klisze i błony

Hartownia
Jan Kapczyński Toruń,
3084 Szeroka 85

Druki

wszelkiego rodzaju
wykonuje szybko
czysto i gustownie - - - -

Drukarnia Robotnicza w Toruniu
Legionów 28

Trwała

ondulacje
po cenach
zniżonych
polecę

Zakład Fryzjerski
ul. Bydgoska 58.

Bławy Galanteria Bielizna 2761

Wielki - wybór

Składanowski
Toruń, St. Rynek 24
Kredyt na asygnaty.

Prywatne Liceum i Gimnazjum Kulturalne miasta Chełmży w Chełmży

przyjmuje do dnia 10 czerwca 1939 r. zgłoszenia do wszystkich klas gimnazjalnych oraz 1 klasy licealnej wydziału humanistycznego. Do zgłoszeń należy dołączyć:

- 1) metrykę urodzenia,
- 2) ostatnie świadectwo szkolne,
- 3) także egzaminacyjną w wysokości 10,00 zł.

Terminy egzaminów wstępnych ogłosi się dodatkowo.

Chełmża, dnia 19 maja 1939 r.

Dyrekcja. 9900

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Urząd Wojewódzki Pomorski w Toruniu — ogłasza pisemny przetarg ofertowy na sporządzenie: A. Pomiarów sytuacyjno - niwelacyjnych i projektów melioracji szczegółowych łąk na następujących obiektach:

- 1) Spółka Wodna regul. rz. Niechwarszcz w pow. chojnickim, obszar ok. 1400 ha.
- 2) Spółka Wodna regul. rz. Chociny w pow. chojnickim, obszar ok. 500 ha.
- 3) Spółka Wodna regul. rz. Cz. Wody w pow. starogardzkim, obszar ok. 350 ha.

B. Pomiarów sytuacyjno - niwelacyjnych (bez projektu) łąk w dolinie rz. Noteci na terenie powiatów szubińskiego, bydgoskiego i wyrzyskiego o obszarze ok. 2600 ha.

Oferty należy składać najpóźniej do dnia 5-go czerwca 1939 roku do godz. 12.00 w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim — Wydział Rolnictwa i Reform Rolnych w Toruniu — ul. Mickiewicza nr. 61 pokój nr. 60, gdzie nastąpi otwarcie ofert w tymże dniu o godz. 12.19. Pełny tekst wezwania do składania ofert można przejrzeć w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu — pod wyżej podanym adresem, gdzie można także otrzymać szczegółowe informacje, dotyczące warunków technicznych, umowy i t. p. w godzinach urzędowych.

Prócz tego pełny tekst wezwania można przejrzeć w Stowarzyszeniu Inżynierów wodnych R. P. w Warszawie — ul. Krakowskie Przedmieście 6, m. 1 we wtorek i czwartki od godz. 18—19.

Toruń, dnia 22 maja 1939 r.

Za Wojewodę:
(—) J. Orłowski, Naczelnik Wydziału. 11352

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski w Brześciu - Kujawskim ogłasza przetarg nieograniczony na wykończenie domu nauczycielskiego przy szkole powszechnej Nr. 2 w Brześciu - Kujawskim i remont gmachu Zarządu Miejskiego w Brześciu - Kujawskim.

Oferty można składać na każdą robotę oddzielnie. Blizsze wiadomości i ślepe oferty otrzymać można w Zarządzie Miejskim w Brześciu - Kujawskim w godzinach biurowych. Otwarcie ofert nastąpi dnia 31 maja o godzinie 11 w Zarządzie Miejskim w Brześciu - Kujawskim.

Brześć - Kujawski, 16. V. 1939 r.

Burmistrz: (—) K. Stypa. 3090

Pensjonat „Pod Orłem“
CIECHOCINEK
Telefon 133.
Najbliższe łaźniak. Poleca pokoje słoneczne. Kuchnia smaczna i zdrowa, na żądanie dietetyczna. 9891

Pensjonat „Ormuzd“
Ciechocinek 9892
naprzeciwko łaźniak, nowoczesnie urządzone, pokoje słoneczne. Kuchnia wykwinna, na żądanie dietetyczna. Garaże. Telefon 269.

Pensjonat „HOME“
CIECHOCINEK 9884
pokoje komfortowe. Kuchnia wyborowa, na życzenie dietetyczna. — Tel. 127. — Garaże.

Pensjonat „PORAJ“
Drowej Wielowiejskiej
CIECHOCINEK 9885
obok łaźniak. — Pokoje wygodne z piecami. — Kuchnia wyborowa, dietetyczna. Ceny umiarkowane. Tel. 144.

Pensjonat „Kościuszko“
Ciechocinek 9893
naprzeciw ciepłej łaźniak
Wyposażony w nowoczesne urządzenia — zapewnia swym gościom idealny pobyt. Telefon 134. Garaże.

PIERWSZORZĘDNY PENSJONAT „SIENKIEWICZÓWKA“
Ciechocinek. Telefon 137.
Położony w ogrodzie. Centrum, blisko łaźniak. Komfortowo urządzone, pokoje ogrzewane, z bieżącą wodą zimną i gorącą. Kuchnia wykwinna 9900

Pensjonat „Jedynaczka“
Ciechocinek. Telefon 257
Blisko łaźniak i parku sosnowego. Pokoje duże słoneczne. 9896
Kuchnia zdrowa, obfita z uwzględnieniem diety.

PENSJONAT „KONSTANCJA“
Ciechocinek Telefon 273
Blisko łaźniak, przy parku sosnowym. Pokoje słoneczne z bieżącą wodą. Kuchnia dietetyczna wyborowa. Taras do leżakowania.

WILLA „SAMOTNA“
Inż. Szolowskiej
Ciechocinek. Telefon 155.
Najbardziej dzielnicą, blisko łaźniak — pokoje wygodnie urządzone, duży ogród. — Willa dla chrześcijan. (9:98)

SPRZEDAŻE
Do I. Komunii św.
rózańce, medaliki, rymgrafy, łańcuszki, upominki poleca E. Lewegłowski Toruń, Mostowa 34. (-068)

Gromnice
w różnych wielkościach w dobrej jakości i cenie przystępnej
Hurtownia Jan Kapezyński, Toruń ul. Szeroka 35. (3048)

PIRANKI KAPY
W. Grunert
Toruń, Szeroka 32 telef. 19-90. 2483

Molochrony
naftaina, środki przeciw robactwu, trucizna na szczyry, skuteczne poleca
Hurtownia Jan Kapezyński Toruń, ul. Szeroka 35. (2987)

MEBLE BIUROWE
gotowe i na zamówienie dla biur i urzędów najkorzystniej
z Fabryki Mebli Zenon Kowalewski Toruń ul. Nowy Rynek 15 1344 telefon 13-32.

Soldo noz HALINA
ZADAĆ WIEDZIE

Malarskie
walki, szablony, tapety farby, lakiery, towar pierwszorzędny poleca
Hurtownia Jan Kapezyński Toruń, ul. Szeroka 35. (2987)

Kredyt na asygnaty!
Najtanie! 8034
nowości letnie
MATERIAŁY BIELIZNA GALANTERIA
najkorzystniej
P. Składanowski Toruń, Stary Rynek 24

GABINETY
jadalnie, sypialnie, tapczany, kuchnie poleca 847
T. Kasprówicz Toruń Prosta 5

Żelazo Bednarke Osle Resory
poleca
P. Tarrey Toruń Tel. 20-93 St. Rynek 23

Maneż nowy
pałkowy 8-mio konny 19 ctr. okazynie na sprzedaż. Karol Czarnecki, Brodnica, ul. 18 Syczenia. (13212)

L. O. P. P.
Wszystkie przepisowe środki dezynfekcyjne, uszczelniające do obrony przeciw-gazowej z bezpłatnymi bardzo chętnymi fachowymi instrukcjami poleca T. Rzymkowski i Nowa-Drogeria, ul. Szeroka 43 — Królowej Jadwigi 2, składy apteczne. (3046)

Tapczany Fotele 310
wszelkiego rodzaju meble wyściełane poleca firma
Bracia Tews Toruń, Mostowa 30

Rynek pracy
Pracownia
futer poszukuje kuśnierza-krawca, ekspedientki, wykończarki, fałcówców na wkroś uczyliwych. Podać warunki odpis świadectw. Oferty do „Gazety Pomorskiej“ Toruń pod nr. 3065.

1000,— zł
kauceji dam za posadę. — Łaskawe zgłoszenia „Gazeta Pomorska“ Gdynia pod „1000“. (7762)

Mieszkania
Mieszkanie
8 pokojowe, komfortowe I piętro, nadające się dla lekarza lub na biura urzędowe do wynajęcia 1 lipca. Sudowski Toruń, ul. Szopena 19. (3092)

ROZNE
„MURVY“
Światowej sławy jasnowidz, wybiera szczęśliwe numery, gwarantując wygrana. Przepowiednie astro-medialne odkrywają Wam tajemnicę powodzenia. Zdobędziesz pożądaną miłość, zadowolenie. Nadeślc datę urodzenia, imię nazwisko. Adresować: Instytut „Murvy“, Kraków Skrytka 187. (13191)

Bóle artretyczne reumatyczne podagryczne
najwięcej dokuczają na zmianę pogody, w czasie zimna, słońca i niepogody. Nieznosnymi wtedy stają się bóle w stawach, kościach i mięśniach, powstają bolesne obrzęki, chodzenie, a nawet poruszanie się bywa utrudnione. Cierpienia te powstają wskutek nagromadzenia się w ustroju kwasu moczowego i, jeżeli nie będą racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż wreszcie na stałe przykują do łózka. W tych wypadkach stosuje się wewnętrzny lek „UREMOSAN“ GASECKIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organizmie wywołuje obfite wydzielenie się takowego wraz z moczem i współdziała z ustrojem w walce jego z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, ischiasem, kamica nerwową oraz z innymi zmianami materii. Oryginalny „UREMOSAN“ GASECKIEGO do nabycia w aptekach.

Nr. 122/238. (3094)
ZARZĄD MIEJSKI W TORUNIU
ogłasza
konkurs
na stanowisko kreślacza technicznego
Od kandydatów wymagane jest:
1) obywatelstwo polskie,
2) świadectwo moralności,
3) świadectwa szkolne (co najmniej 7 kl. szkoły powszechnej) oraz świadectwa z pracy zawodowej,
4) dokładna znajomość wszelkich prac kreślarskich, w szczególności katastralnych i umiejętność opracowania pomiarów katastralnych,
5) co najmniej 3 letnia praktyka kreślarska. Kandydaci do lat 35, mają pierwszeństwo. Wynagrodzenie według umowy. Oferty z podaniem wymaganego wynagrodzenia wraz z własnoręcznym napisanym życiorysem, należy przesać do Zarządu Miejskiego w Toruniu — Wydział Ogólny. Posada jest do objęcia od zaraz. Termin składania ofert do dnia 15 VI. 1939 r. Toruń, dnia 22. maja 1939 r. Zarząd Miejski.

Jasnowidz
Dżami uznany przez najwyższe sfery naukowe za jedynego Fenomena — Jasnowidza doby obecnej — przyczyni się do zwycięstwa Twego we wszystkich sprawach!!! Poprawę materialną uzyskasz przez loterie. — Wybierzcie Ci szczęśliwy numer losu pod gwarancją!!! Podać datę urodzenia. Jasnowidz Dżami Kraków, Urzędnicza 42/3. (13204)

Nie
zależać znaczków!!! Światowej sławy Jasnowidz Vichara wybiera pod gwarancją szczęśliwe numery. Rozwiąże Ci zagadkę przyszłości — da Ci klucz Nowego Życia — Dobrobytu!!! Podać zaraz datę urodzenia. Jasnowidz Vichara, Kraków Skrytka 567. 13189

O. P. L. G.
Uszczelnienie pomieszczeń przeciw gazowych wykonują sumiennie, szybko i tanio Pomorskie Warsztaty Pracy „Caritas“ — Toruń, ul. św. Ducha 8/10 tel. 26-13. (3093)

Namaluje
piękny portret lub inny obraz temu u kogo spędzę miesiąc wakacji — bezpłatnie. Profesor Obal — Starogard. (3080)

RESTAURACJA - KAWIARNIA
CIECHOCINEK 9888
R. Rożnowskiego pod Oleandrą, ul. Legionów 11. egzystuje od 35 lat. Poleca się Szan. Kuracjom i Publiczności.

PIEKARNIA
A. Madaliński 9880
Ciechocinek, ul. Rynek 4, telefon 158.
Poleca codziennie świeże i smaczne pieczywo. Dostawa do zakładów i pensjonatów.

„Wedliniarnia“
Eug. Przybylskiego
Ciechocinek
ul. Zdrojowa Nr. 1, (dom P. Z. Z.)
poleca znane ze swej dobroci i smaku własne wyroby. 9886

PENSJONAT DLA CHRZEŚCIJAN „GRAZYNA“
Ciechocinek, Centrum. Poleca pokoje słoneczne, z balkonami — Kuchnia znana wyborowa, dostosowana do zleceń p. p. Lekarzy. Pod długoletnim zarządem Hanny i Janiny Tułczyńskich 9889

Pensjonat „Juljanówka“
Drowej A. Sawickiej
CIECHOCINEK
położony w centrum obok łaźniak i cieplicy.
Pokoje słoneczne i wygodne. Kuchnia wyborowa dietetyczna. CENY UMIARKOWANE. 9887

Restauracja przy Hotelu Milera w Ciechocinku
Kawiarnia - Cukiernia - Dancing
pod osobistym kierownictwem Wacława Maciejewskiego
W miesiącach maju i czerwcu na dancingach przegrywać będzie znany zespół orkiestry Grosyngera.
W lipcu i sierpniu grać będzie znakomity zespół muzyczny znanych wirtuozów i kompozytorów
A. Golda i J. Petersburskiego
Kuchnia świetnie prowadzona
Bufet doskonale zaopatrzone w świeże i smaczne zakąski, oraz najwyborowsze trunki krajowe i zagraniczne. (9884)
Ceny przystępne.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetry na stronie 7-lamowej 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie 1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł
w tekście na dalszych stronach 0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 procent drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki. Komunikaty 50 gr. za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. z do- 3,10 miesięcznie
datkami książkowymi 2,00 „
Z odbiorem w administracji z dodatkiem książkowymi 2,00 „
Bez dodat. książkowych z doręczaniem przez pocztę 2,20 „
Z odbiorem w administracji 2,00 „
Nadesłanych niezamówionych rękopisów redakcja nie zwraca.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

UWAGI:
Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów; powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconą przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledztwie należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisanie miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Liście drzew zdradzają obecność metalu w ziemi

Ciekawe odkrycie uczonych szwedzkich

W Szwecji założono towarzystwo, mające na celu wyzyskanie nowowynalezionej metody dwóch uczonych szwedzkich, dr Nilssa Brundina i dr Svena Palmquista. Metoda ta pozwala przy pomocy badań laboratoryjnych liści, igieł, itd. na stwierdzenie obecności w ziemi cennych metali.

Staje się to możliwe dzięki badaniom geochemicznym. Metoda geochemiczna opiera się na tym, że minerały, nawet w małych ilościach i rozrzucone po całym terenie zostają wchłonięte przez ziemię, zależnie od stopnia ich rozpuszczalności. Woda przesiąkająca przez warstwy ziemne zawiera ślady metali, lecz trudno przeprowadzać badania wody, piasku lub ziemi na pewnej głębokości, drzewa i krzaki zaś, mając szeroko rozgałęzione i głęboko sięgające korzenie, wchłaniają znajdującą się w ziemi wodę, stąd zaś ślady metali znaleźć można w liściach. Naprzykład drzewa, rosnące w pobliżu żyły złota, ujawniają w liściach ślady złota.

Nowa metoda opiera się właśnie na tych faktach. Badania rozpoczynają się od zbierania w terenie w wyznaczonych odstępach liści i igieł drzewnych. Potem już praca odbywa się w laboratorium. Badanie zebranych okazów wykazuje, jakie ilości metali znajdują się w pobliżu danego drzewa. Tereny o większej zawartości metali wyznacza się na mapach.

Wynalazcy tej metody przeprowadzali już od dawna z pomyślnym wynikiem badania eksperymentalne w Anglii, obecnie ba-

dają obecność pokładów mineralnych w Szwecji. Jedną z korzyści nowej metody jest to, że nie wymaga narzędzi i maszyn dla przeprowadzania wykopów, co ułatwia badanie, szczególnie w trudnych terenach lub w podzwrotnikowym klimacie, jak naprzykład w lasach dziewiczych itp.

Metoda stosowana przez uczonych szwedzkich, nie wystarcza, oczywiście, dla określenia wartości pokładów, należy przeprowadzać wiercenia zanim się orzeknie ostatecznie o wynikach, można też łączyć ją z metodą elektryczną i magnetyczną.

Siostry Dione zostały przedstawione angielskiej parze królewskiej w Kanadzie

Pięcioraczki otrzymały od królowej piękne dary

Atmosfera wielkiej powagi towarzyszyła niezwykle uroczystości przedstawienia angielskiej parze królewskiej w Toronto słynnych pięcioraczek kanadyjskich, siostrzynek Dione. Prezentacja dziewczynek odbyła się bezpośrednio po oficjalnej uroczystości w parlamencie prowincjonalnym. W uroczystej „procesji” przez salę posiedzeń, kroczył dr. Dapoe, dzięki zabiegom którego udało się pięcioraczki utrzymać przy życiu, dalej postępowali rodzice, prowadząc za rączki dwie dziewczynki, a za nim szły piastunki, prowadzące pozostałe trzy dziewczynki. Cały orszak zbliżał się do pary królewskiej wśród pełnej powagi ciszy. Dcpe-

ro w połowie wielkiej sali ostatnia z dziewczynek poczęła wznosić radosne okrzyki i pozdrawiać zebranych rączką.

Pięcioraczki wystąpiły w jednakowych, pięknych białych sukienkach, we włosach miały wielkie kokardy, a w rączkach trzymały torebki. Gdy dziewczynki złożyły już ceremonialne ukłony przed parą królewską, królowa ofiarowała im piękne niebieskie suknie, a pięcioraczki wręczyły królowej swe fotografie, własnoręcznie podpisane.

Po wymianie podarunków, dziewczynki obejmowały za szyję królową, składając głośny pocałunek, a królowa uśmiechem odwzajemniała im się.

Po katastrofalnym pożarze w Marsylii postanowiono oznaczać złote zęby

W czasie ostatniego wielkiego pożaru w Marsylii zginęło, jak wiadomo, 70 ludzi. z czego tylko 7 zdołano zidentyfikować. Obecnie, w kilka miesięcy po pożarze, udało się dodatkowo ustalić tożsamość 15 dalszych ofiar na podstawie złotych zębów, względnie koron.

Złoto, jak wiadomo, posiada wysoki punkt topliwości i nawet w wypadku zupełnego zwęglenia zwłok nie topnieje. Każda nasada złota na zęby posiada odmienną formę i dentysta na podstawie swoich zapisków może zidentyfikować z 90 procento-

wą pewnością do kogo nasada należała.

Obecnie władze francuskie wprowadzają projekt zaopatrzenia każdej korony złotej, względnie nasady w specjalny znaczek, różny dla każdego dentysty. Wzorec znaczka znajdować się będzie w archiwach policyjnych. W ten sposób w razie nieszczęśliwego wypadku policja będzie mogła ustalić z łatwością nazwisko dentysty, który koronę tę sporządził, a ten z kolei na podstawie swoich zapisków zidentyfikuje osobę, o którą w danym wypadku chodzi.

Największa utraciuzska zmarła w skrajnej nędzy

W nędznym jednoizbowym mieszkaniu w Nowym Jorku zmarła niejaką Mary Hewitt, jedna z najbardziej ekscentrycznych nawet na stosunki amerykańskie postaci, której „wyczyny” pasjonowały od dziesiątków lat żądnych sensacji Amerykanów.

Mary Hewitt była na ustach wszędzie, szczególnie w czasie procesu, wytoczonego jej przez własną córkę, Ann Cooper, która oskarżyła matkę o... sterylizację bez jej wiedzy w tym celu, by zaważnąć cześcia majątku pozostawionego jej przez ojca, Piotra Cooper Hewitta, który był synem Piotra Coopera, jednego z pierwszych niezwykle bogatych przedsiębiorców kolejowych. Proces jednak po pewnym czasie został umorzony, gdyż córka wycofała skargę. Jednak

życie Mary Hewitt zaczęło od tego czasu obfitować w skandale i skandaliki, rozdmuchiwane jeszcze przez prasę do niebywałych rozmiarów.

Pani Hewitt kilkakrotnie rozwodziła się. W Paryżu, gdzie mieszkała zaraz po wojnie, zdołała wydać w jednym roku 5 milionów franków. Niedługo po tym Mary Hewitt rozwiodła się, mówiąc, że ma wyjść za mąż za jakiegoś orientalnego władce. Tymczasem poślubiła angielskiego malarza, który nie chciał pokrywać jej olbrzymich wydatków i wkrótce rozwiodł się. Z ostatnim mężem, bogatym farmerem z zachodu, Mary Hewitt również rozwiodła się i obecnie umarła w skrajnej nędzy.

Przy rozbijaniu skały natrafiono na obfite źródło ropy

Robotnicy zatrudnieni przy budowie autostrady w Issus w Małej Azji, natrafili na blok skalny, z którego przy rozbijaniu trysnęła ropa, która od tygodnia płynie nieprzerwanym strumieniem. Niezwłocznie przystąpiono do budowy szybu i eksploatacji w tak nieoczekiwany sposób odkrytego źródła. Jak się okazuje, ropa w okolicy Issus nie jest czymś nieznanym. Musieli o niej już wiedzieć starożytni skoro do okolicy tej przylgnęła legenda o „wiecznym ogniu”, który tu rzekomo płonął dniami i nocą. Najwidoczniej był to pożar źródeł naftowych, o którym wieść w postaci legendy przeszła do naszych czasów.

Kwiaty zniszczyły zabytkową katedrę w Havannie

Stara katedra w Havannie na Kubie została w tych dniach zamknięta z powodu... kwiatów. W szczelinach kilkunastoletnich murów katedry wyrosły zasiane przez wiatr krzewy i kwiaty, których przez pietyzm nie usuwano, uważając kwiaty te za naturalną ozdobę katedry. Istotnie, w okresie kwitnienia kwiatów katedra wyglądała, jak wielki wiszący ogród, pokryta różnobarwnym kwieciami. Korzenie kwiatów i krzewów rozrastając się stopniowo w szczelinach murów rozluźniły ich spoiwość do tego stopnia, że prastara świątynia groziła zawaleniem się, wobec czego władze bezpieczeństwa zarządziły jej zamknięcie.

W Ameryce powstał oryginalny klub ludzi-zegarów

W Waszyngtonie powstał klub, którego członkami mogą być jedynie ludzie, którzy mają tak dokładne wyczucie czasu, że mogą każdej chwili odgadnąć godzinę co do sekundy. Członkowie klubu, których jest na razie czterdziestu, obywają się doskonale bez zegarka. Klub ma własnych trzech lekarzy, którzy specjalnie opiekują się mechanizmem mózgowym tych żywych zegarów.

Dzieci w „szkole dobroci” mają żywe zabawki

Jeden z zakonów św. Franciszka w Stanach Zjednoczonych stworzył specjalny typ przedszkola, w którym dzieci zamiast zabawek zajmują się żywymi zwierzątkami, motylkami, ptaszkami i kwiatami. Szkoła ta, przezwana „szkołą dobroci”, powstała z inicjatywy przełożonego zakonu, wybitnego pedagoga, który w artykule poświęconym swemu dziełu podkreśla, że na obcowaniu z tworem przyrody kształtuje się najsukcesyjniej charakter dziecka i wytwarzają się w nim te cechy, które w wieku dojrzałym pozwolą mu osiągnąć pełnię człowieczeństwa i dojść nawet do świętości. Szkoła dobroci cieszy się dużą frekwencją miejscowej dziatwy, która woli bawić się z kotkiem lub pieskiem, niż z bezduszną lalką, czy innymi sprzętami.

W kalendarzach jest za mało imion!

Mister Sharp w Londynie pogniwał się na kalendarz wszelkich imion anglosaskich, germańskich, romańskich itd. Nie odpowiadały mu także zawołania mitologiczne, ani t. zw. nowoczesne „rewolucyjne”, jak Stalinka, którym to imieniem nazwano córkę pewnego dygnitarza sowieckiego, lub faszystowskie w stylu „Italia”, „Mussolino” itd.

To też, kiedy los obdarzył go bliźniętami rodzaju męskiego, wybrał dla nich imiona: „Niebójsię” i „Niedajsię”. Tak też zaczął swe pociechy zapisać w urzędzie stanu cywilnego, oświadczając urzędnikowi, że w dzisiejszych czasach, gdy lęk stał się przyczyną niejednego głupstwa w polityce, imię które będzie chłopcu mówiło o zasadniczej cności obywatelskiej nie bania się i nie dawania się nikomu — jest jedynie na czasie.

Armia czuwa nad całością granic, a my pracujemy normalnie!

76
J. F. WITKOP Autoryzowana adaptacja
Eugeniusza Bałuckiego

Przygoda w Paryżu

Powieść współczesna

Ogarnęła ją wściekłość. Przebaczyłaby mu wszystko do przelotnej zdrady włącznie, ale tego nie mogła ścierpieć.

— Łajdak... — syknęła. — Będiesz mnie długo pamiętać!

Spakowała swoje kufry, wysłała je na dworzec, potem uregulowała rachunek i opuściła pesjonat.

Na dworcu kupiła bilet na pociąg pospieszny odchodzący za dwadzieścia minut do Zurychu, weszła do kabiny telefonicznej i połączyła się z prezydium policji.

Zgłosił się dyżurny. Powiedziała mu, że Adam Morzeński, którego władze polskie ścigają listami gończymi za podstępne zamordowanie obywatela ziemskiego Rowela, przyjechał przed kilkoma dniami do Berlina i ukrywał się obecnie u swojej żony. Podała jej miejsce zamieszkania i położyła słuchawkę, zanim urzędnik zdążył wymówić jedno słowo.

Policja zarządziła aresztowanie po sprawieniu anonimowego doniesienia.

Na wstępnym przesłuchaniu Morzeński po-

twierdził wszystkie stawiane mu zarzuty. Zachowywał się spokojnie i nawet z godnością. Prosił, by mu pozwolono napisać do żony list pożegnany z dołączeniem zgody na unieważnienie małżeństwa.

Aniela nie okazała ani cienia wzruszenia, czytając ten list. Nie wiedziała, ile Adama kosztowało napisanie kilkunastu obojętnych słów. Wydała pełnomocnictwo swojemu adwokatowi, zdaje się, nie bardzo rozumiejąc, o co chodzi właściwie. Jeszcze kilka tygodni przeżyła w stanie zupełnej obojętności: wykonywała posłusznie wszystko, czego od niej żądali; milczała, patrząc tępo w jeden punkt i tylko pani Reingraff potrafiła ją zmusić do wypowiedzenia paru zdań.

Soederlund nie żałował pieniędzy na prowadzenie sprawy i jak mógł, przynaglał adwokata.

Wreszcie pewnego dnia przyniósł dokument unieważniający małżeństwo. Pani Reingraff poradziła, by oddał go osobiście.

Poszedł do pokoju Anieli, przeczytał jej pismo, zaczął tłumaczyć łagodnie jego treść.

Nagle w jej oczach płonął żywszy promień świadomości. Popatrzała na Soederlunda, jak gdyby dopiero teraz go poznała, potem zasłoniła twarz rękami i wybuchnęła płaczem.

Pogłaskał ją ostrożnie po włosach.

— Teraz pani prędko wyzdrowieje — powiedział cicho.

Odsłoniła twarz, podniosła nań oczy, z których ciekły łzy, ujęła go za dłoń i przytuliła się policzkiem, jak gdyby w tym momencie musiała koniecznie czuć bliskość żywej istoty.

— Czas stępi ból, pani Anielo — ciągnął półgłosem Soederlund. — Czas stłumi ciężkie przeżycia, ale nie trzeba się poddawać przygnębieniu. Pojdźmy teraz do Sorrento. Pani Reingraff też z nami pojedzie. Woda, kwiaty i słońce prędko pa-

nią uzdrowią, to są najlepsi lekarze. Będzie pani leżała nad morzem i słuchając poszumy fal, patrzyła w bezdenne niebo. Szukajcie pani ukojenie i przekona się, że przeżyte cierpienia nie zniszczyły duszy, lecz ją zahartowały. Jeśli pani będzie chciała samotności, może pani całymi dniami nikogo nie widzieć. Jeśli pani będzie szukała oparcia... po raz wtóry proponuję pani swoją przyjaźń... bez żadnych utajonych dążeń...

XXV.

PARTIA TENISA

Aniela przyjęła zaproszenie.

Sven Soederlund, widząc, jaki zbawienny wpływ miała na nią pani Reingraff, poszedł natychmiast do staruszki z prośbą, by pojechała z nimi do Sorrento. Nie liczył na swoją siostrzenicę, uważając jej towarzysystwo za nieodpowiednie dla Anieli. W tym okresie, oczywiście, ponieważ Brygida nie była już w domu, przewidywaniu rozłąki z Kolem już teraz chodziła na pół nieprzytomna.

W Neapolu na dworcu wszystkim rzuciły się w oczy olbrzymie plakaty, rekl. nowe mydło do golenia, a przedstawiające głowę starszego rasowego mężczyzny do złudzenia podobnego do Soederlunda.

Szwed zatrzymał się przed podobizną „nikomu nieznanego pana Browna”, obrzucił ją lekko drwiącym spojrzeniem i powiedział:

— Najwyższy czas zapuścić wąsy i brodę. Prawda, Brygido? Mam nadzieję, że mnie zrozumiesz, bo oboje już za sobą mamy młodość.

Brygida, nieprawdopodobnie roztargniona po wyjeździe z Berlina, jednak odparła przytomnie, że nie radzi, bo wuj wygląda znacznie lepiej bez zarostu.

(Dalszy ciąg nastąpi).